

Kohtulahendite kogumik

ÜLDKOHTU OTSUS (kuues koda laiendatud koosseisus)

5. juuli 2023*

Institutsiooniõigus – Parlamendiliige – Privileegid ja immunitetid – Otsus võtta ära parlamentaarne puutumatus – Liidu privileegide ja immunitetide protokoll nr 7 artikkel 9 – Selle ametiasutuse pädevus, kes väljastas puutumatuse äravõtmise taotluse – Õiguskindlus – Ilmne hindamisviga – Parlamendi kontrolli ulatus – Puutumatuse äravõtmise taotluse läbivaatamise menetlus – Kaitseõigused – Erapooletus

Kohtuasjas T-272/21,

Carles Puigdemont i Casamajó, elukoht Waterloo (Belgia),

Antoni Comín i Oliveres, elukoht Waterloo,

Clara Ponsatí i Obiols, elukoht Waterloo,

esindajad: advokaadid P. Bekaert, J. Costa i Rosselló, G. Boye ja S. Bekaert,

hagejad,

versus

Euroopa Parlament, esindajad: N. Lorenz, N. Görlitz ja J.-C. Puffer,

kostja,

keda toetab

Hispaania Kuningriik, esindajad: A. Gavela Llopis ja J. Ruiz Sánchez,

menetlusse astuja,

ÜLDKOHUS (kuues koda laiendatud koosseisus),

nõupidamiste ajal koosseisus: koja president A. Marcoulli (ettekandja), kohtunikud S. Frimodt Nielsen, H. Kanninen, J. Schwarcz ja R. Norkus,

kohtusekretär: ametnik M. Zwozdziak-Carbonne,

arvestades menetluse kirjalikku osa,

* Kohtumenetluse keel: inglise.

arvestades 30. juuli 2021. aasta kohtumäärust Puigdemont i Casamajó jt vs. parlament (T-272/21 R, ei avaldata, EU:T:2021:497),

arvestades 26. novembri 2021. aasta kohtumäärust Puigdemont i Casamajó jt vs. parlament (T-272/21 R II, ei avaldata, EU:T:2021:834),

arvestades 24. mai 2022. aasta kohtumäärust Puigdemont i Casamajó jt vs. parlament ja Hispaania (C-629/21 P(R), EU:C:2022:413),

arvestades 25. novembri 2022. aasta kohtuistungil esitatut,

on teinud järgmise

otsuse

- 1 ELTL artikli 263 alusel esitatud hagi paluvad hagejad Carles Puigdemont i Casamajó, Antoni Comín i Oliveres ja Clara Ponsatí i Obiols tühistada Euroopa Parlamendi 9. märtsi 2021. aasta otsused P9_TA(2021)0059, P9_TA(2021)0060 ja P9_TA(2021)0061 nende puutumatus e äravõtmise taotluse kohta (edaspidi „vaidlustatud otsused“).

Vaidluse taust

- 2 C. Puigdemont i Casamajó oli Generalitat de Catalunya (Kataloonia autonoomne piirkond, Hispaania) president ning teine ja kolmas hageja olid Gobierno autonómico de Catalunya (Kataloonia autonoomne valitsus, Hispaania) liikmed ajal, kui Parlamento de Catalunya (Kataloonia piirkondlik parlament, Hispaania) võttis vastu 6. septembri 2017. aasta seaduse 19/2017 iseseisvusreferendumi kohta (Ley 19/2017 del Parlamento de Catalunya, reguladora del referéndum de autodeterminación; DOGC nr 7449A, 6.9.2017, lk 1) ja 8. septembri 2017. aasta seaduse 20/2017 õigusliku ülemineku ja vabariigi asutamise kohta (Ley 20/2017 del Parlamento de Catalunya, de transitoriedad jurídica y fundacional de la República; DOGC nr 7451A, 8.9.2017, lk 1) ning kui 1. oktoobril 2017 toimus iseseisvusreferendum, mis oli ette nähtud esimeses neist kahest nimetatud seadusest, mille sätete rakendamine oli vahepeal Tribunal Constitucionali (Hispaania konstitutsioonikohus) otsusega peatatud.
- 3 Nende seaduste vastuvõtmise ja viidatud referendumi korraldamise järel algatasid Ministerio fiscal (prokuratuur, Hispaania), Abogado del Estado (riigi esindaja, Hispaania) ja erakond VOX kriminaalmenetluse rea isikute, sh hagejate suhtes, kellele heidetakse ette, et nad panid toime tegusid, mis kvalifitseeruvad olenevalt isikutest eelkõige mässuks, mässule õhutamiseks ja avalike vahendite kuritahtlikuks omastamiseks (edaspidi „kõnealune kriminaalmenetlus“).
- 4 21. märtsil 2018 tegi Tribunal Supremo (Hispaania kõrgeim kohus) määruse, milles esitas hagejatele süüdistuse selles, et nad olid väidetavalt toime pannud mässu ja avalike vahendite kuritahtliku omastamise kuriteod. Pärast hagejate Hispaania Kuningriigist lahkumist sedastas Tribunal Supremo (kõrgeim kohus) 9. juuli 2018. aasta kohtumäärusega, et nad olid keeldunud kohtusse ilmumast, ja peatas nende vastu algatatud kriminaalmenetluse kuni ajani, mil nad leitakse.

- 5 Järgnevalt esitasid hagejad oma kandidatuuri Euroopa Parlamendi valimistel, mis toimusid Hispaanias 26. mail 2019.
- 6 13. juunil 2019 võttis Junta Electoral Central (keskvalimiskomisjon, Hispaania) vastu otsuse, milles kuulutati välja 26. mai 2019. aasta valimistel Euroopa Parlamenti (edaspidi „parlament“) valitud kandidaadid, kelle seas olid ka esimene ja teine hageja.
- 7 Keskvalimiskomisjon edastas 17. juunil 2019 parlamendile Hispaanias valitud kandidaatide nimekirja, milles ei olnud esimese kahe hageja nimesid.
- 8 20. juunil 2019 teavitas keskvalimiskomisjon parlamenti otsusest, milles ta nentis, et esimesed kaks hagejat ei ole andnud Hispaania põhiseaduse järgimise vannet, mida nõuab 19. juuni 1985. aasta konstitutsioonilise seaduse 5/1985 üldise valimiskorra kohta (Ley orgánica 5/1985 de régimen electoral general; BOE nr 147, 20.6.1985, lk 19110) artikli 224 lõige 2, ning kuulutas selle artikli kohaselt, et neile parlamendis antud kohad on vabad, ja peatas kõik õigused, mis neil ametiülesannetest tulenevalt võiksid olla, kuni kõnealuse vande andmiseni.
- 9 27. juunil 2019 teatas parlamendi president esimesele ja teisele hagejale, et ei saa neid kohelda kui tulevasi parlamendiliikmeid.
- 10 Tribunal Supremo (kõrgeim kohus) kriminaalkolleegiumi eeluurimiskohtunik tegi 14. oktoobril 2019 esimese hageja suhtes riigisisese vahistamismääruse, Euroopa vahistamismääruse ja rahvusvahelise vahistamismääruse, et mõista tema üle kohut kõnealuse kriminaalmenetluse raames. Sama kohtunik tegi 4. novembril 2019 sarnased vahistamismäärused teise ja kolmanda hageja suhtes.
- 11 Tribunal Supremo (kõrgeim kohus) edastas 13. jaanuaril 2020 parlamendile 10. jaanuari 2020 taotluse, mis oli saadetud sama kohtu kriminaalkolleegiumi presidendi vahendusel ja mis tulenes selle kolleegiumi eeluurimiskohtuniku sama päeva määrusest, mille ese oli esimese ja teise hageja parlamentaarse puutumatusse äravõtmine.
- 12 Pärast 19. detsembri 2019. aasta kohtuotsust Junqueras Vies (C-502/19, EU:C:2019:1115) võttis parlament 13. jaanuari 2020. aasta täiskogu istungil teadmiseks, et esimene ja teine hageja olid parlamenti valitud alates 2. juulist 2019.
- 13 Parlamendi asepresident andis 16. jaanuaril 2020 täiskogu istungil teada esimese ja teise hageja puutumatusse äravõtmise taotlusest ning saatis taotlused pädevale komisjonile, st parlamendi õiguskomisjonile.
- 14 10. veebruaril 2020 pärast Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi väljaastumist Euroopa Liidust, mis toimus 31. jaanuaril 2020, võttis parlament teadmiseks C. Ponsatí i Obiolsi valimise parlamendiliikmeks alates 1. veebruarist 2020.
- 15 Samal päeval edastas Tribunal Supremo (kõrgeim kohus) president parlamendile 4. veebruari 2020. aasta taotluse, mis oli saadetud sama kohtu kriminaalkolleegiumi presidendi vahendusel ja mis tulenes selle kolleegiumi eeluurimiskohtuniku sama päeva määrusest, mille ese oli kolmanda hageja puutumatusse äravõtmine.
- 16 Parlamendi asepresident andis 13. veebruaril 2020 täiskogu istungil teada kolmanda hageja puutumatusse äravõtmise taotlusest ja saatis taotluse õiguskomisjonile.

- 17 Hagejad esitasid parlamendile oma seisukohad. Parlamendi õiguskomisjon kuulas nad ära 14. jaanuaril 2021.
- 18 Õiguskomisjon võttis 23. veebruaril 2021 vastu raportid A 9-0020/2021, A 9-0021/2021 ja A 9-0022/2021 hagejate puutumatus e aravõtmise taotluste kohta.
- 19 Vaidlustatud otsustega rahuldab parlament eespool punktides 11 ja 15 toodud taotlused.

Poolte nõuded

- 20 Hagejad paluvad Üldkohtul:
- tühistada vaidlustatud otsused;
  - mõista kohtukulud välja parlamendilt.
- 21 Parlament, keda toetab Hispaania Kuningriik, palub Üldkohtul:
- jätta hagi rahuldamata;
  - mõista kohtukulud välja hagejatelt.

Õiguslik käsitus

- 22 Hagejad esitavad oma hagi põhjenduseks kaheksa väidet.
- 23 Esimene väide puudutab sisuliselt vaidlustatud otsuste ebapiisavat põhjustatust.
- 24 Teine väide puudutab seda, et riigisisene asutus, kes väljastas taotluse hagejate puutumatus e aravõtmiseks ja edastas selle parlamendile, on väidetavalt ebapädev.
- 25 Kolmas väide puudutab sisuliselt seda, et väidetavalt on eiratud erapooletuse põhimõtet.
- 26 Neljanda väite kohaselt on sisuliselt rikutud õigust olla ära kuulatud.
- 27 Viienda väite kohaselt on rikutud õiguskindluse ja lojaalse koostöö põhimõtteid, õigust tõhusale kohtulikule kaitsele ja kaitseõigusi, kuna vaidlustatud otsused ei ole selged.
- 28 Kuues väide põhineb sellel, et on rikutud ELTL artiklit 343, EL lepingule ja EL toimimise lepingule lisatud protokoll (nr 7) Euroopa Liidu privileegide ja immunitetide kohta artiklit 9 ja parlamendi üheksanda koosseisu (2019–2024) suhtes kohaldatava kodukorra (redaktsioonis, mis eelnes selle muudatusele parlamendi 17. jaanuari 2023. aasta otsusega) (edaspidi „parlamendi kodukord“) artikli 5 lõiget 2, sest parlament eiras neid piire, mis on seatud tema pädevusele oma liikmete puutumatus e ära võtta.
- 29 Seitsmes väide puudutab hea halduse ja võrdse kohtlemise põhimõtete rikkumist, kuna parlament jättis põhjendamatu kõrval oma varasema praktika ja vead *fumus persecutionis* e hindamisel.

- 30 Kaheksanda väite kohaselt on rikutud hea halduse ja võrdse kohtlemise põhimõtteid, kuna parlament oli esimest korda vaidlustatud otsustega lubanud oma liikmete eelvangistuse.
- 31 Kuna kuues väide sisaldab sisuliselt etteheiteid väidetavate õigusnormi rikkumiste ja faktivigade kohta parlamendi hinnangus *fumus persecutionis*'ele, siis käsitletakse neid koos seitsmenda väitega. Üldkohus peab ühtlasi asjakohaseks hinnata pärast kaheksandat väidet kõige viimasena neljandat ja seejärel kolmandat väidet.

Lisadele viitamise vastuvõetavus

- 32 Parlament vaidlustas eelkõige hagejate teatud argumentide vastuvõetavuse, kuna need on esitatud üksnes nende menetluskohustusdokumentide lisades.
- 33 Vastavalt Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 21 esimesele lõigule, mida vastavalt põhikirja artikli 53 esimesele lõigule kohaldatakse ka Üldkohtu menetluses, ja Üldkohtu kodukorra artikli 76 punktile d tuleb hagiavalduses ära tuua eelkõige nõuded ja ülevaade fakti- ja õigusväidetest. Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt peab see ülevaade olema piisavalt selge ja täpne, et kostja saaks valmistuda enda kaitseks ja Üldkohus teha asjas otsuse vajaduse korral ilma muudele materjalidele tuginemata. Kuigi hagiavalduse teksti saab teatavate punktide osas toetada ja täiendada viidete abil hagiavalduse lisaks olevate dokumentide osadele, ei saa üldine viide muudele dokumentidele, isegi kui need on hagiavaldusele lisatud, asendada selliste sisuliste õiguslike argumentide puudumist, mis peavad olema märgitud hagiavalduses endas (vt 11. septembri 2014. aasta kohtuotsus MasterCard jt vs. komisjon, C-382/12 P, EU:C:2014:2201, punkt 40 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 34 Üldkohtu ülesanne ei ole lisadest otsida ja kindlaks teha neid väiteid ja argumente, mida võib lugeda hagi aluseks, kuna lisadel on üksnes tõenduslik ja abistav ülesanne (vt 20. oktoobri 2021. aasta kohtuotsus Lito Maieftiko Gynaikologiko kai Cheirourgiko Kentro vs. komisjon, T-191/16, ei avaldata, EU:T:2021:707, punkt 21 ja seal viidatud kohtupraktika). Lisade puhtalt tõenduslik ja abistav ülesanne tähendab seda, et kui need sisaldavad selliseid õiguslike asjaolusid, millele tuginevad teatavad hagiavalduses esitatud väited, peavad need asjaolud esinema ka hagiavalduse enda tekstis või vähemalt olema selles menetluskohustusdokumendis piisavalt identifitseeritud (vt selle kohta 28. juuni 2005. aasta kohtuotsus Dansk Røringindustri jt vs. komisjon, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P – C-208/02 P ja C-213/02 P, EU:C:2005:408, punkt 99). Seega ei saa lisad kasutada selleks, et neis täiendada hagiavalduses ülevaatlikult esitatud fakti- ja õigusväiteid, edastades seal väiteid või argumente, mida hagiavalduses endas ei ole (vt 29. märtsi 2012. aasta kohtuotsus Telefónica ja Telefónica de España vs. komisjon, T-336/07, EU:T:2012:172, punkt 60 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 35 Seda Euroopa Kohtu põhikirja artikli 21 esimese lõigu ja Üldkohtu kodukorra artikli 76 punkti d tõlgendust kohaldatakse ka vastuvõetavuse tingimustele repliigi puhul, mis kodukorra artikli 83 kohaselt on ette nähtud hagiavaldust täiendama (vt 29. märtsi 2012. aasta kohtuotsus Telefónica ja Telefónica de España vs. komisjon, T-336/07, EU:T:2012:172, punkt 61 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 36 Käesolevas asjas on hagejad oma menetluskohustusdokumentides mitu korda viidanud hagiavaldusele lisatud dokumentidele, mis on mõnikord mahukad. Siiski on osa viiteid tehtud ka tõenditele, mille eesmärk ei ole ainult toetada ja täiendada nendes menetluskohustusdokumentides endis, millele

nimetatud tõendid on lisatud, esitatud argumentide konkreetseid aspekte, vaid need tõendid sisaldavad ka lühidalt välja toodud argumentide selgitust, mistõttu ei ole need argumendid ilma nimetatud tõendeid analüüsivata arusaadavad.

- 37 Sellest tuleneb, et eespool punktides 33–35 viidatud kohtupraktika alusel võetakse hagejate lisasid arvesse ainult ulatuses, milles need toetavad või täiendavad väiteid või argumente, mida hagejad on oma menetlusdokumentides sõnaselgelt väljendanud, ja niivõrd, kui on võimalik täpselt kindlaks teha, millised on nendes sisalduvad kõnealuseid väiteid või argumente toetavad või täiendavad asjaolud.

Sisulised küsimused

Õiguslik raamistik

– Liidu õigus

- 38 ELTL artiklis 343 on sätestatud, et „[l]iidul on liikmesriikide territooriumil oma ülesannete täitmiseks vajalikud privileegid ja immunitetid vastavalt tingimustele, mis on sätestatud [...] protokollis [nr 7]“.

- 39 Protokollis nr 7 III peatükis „Euroopa Parlamendi liikmed“ asuvas artiklis 8 on sätestatud:

„Euroopa Parlamendi liikmeid ei või üle kuulata, nende suhtes tõkendit kohaldada ega neid kohtumenetlusele allutada nende poolt oma kohustuste täitmisel avaldatud arvamuste või antud häälte tõttu.“

- 40 Protokollis nr 7 samas peatükis asuvas artiklis 9 on sätestatud:

„Euroopa Parlamendi istungjärkude ajal on Euroopa Parlamendi liikmetel:

- a) oma riigi territooriumil samasugune immunitet nagu selle riigi parlamendi liikmetel;
- b) teise liikmesriigi territooriumil immunitet tõkendite ja kohtumenetluse suhtes.

Euroopa Parlamendi liikmete immunitet kehtib ka siis, kui nad sõidavad Euroopa Parlamendi istungipaika ja sealt tagasi.

Immunitetile ei saa tugineda, kui parlamendiliige tabatakse õiguserikkumiselt, ning see ei takista Euroopa Parlamendil kasutamast õigust oma liikme immunitet ära võtta.“

- 41 Protokollis nr 7 VII peatükk „Üldsätted“ hõlmab muu hulgas artiklit 18, milles on sätestatud:

„Käesoleva protokollis kohaldamisel teevad liidu institutsioonid koostööd asjaomaste liikmesriikide vastutavate ametiasutustega.“

- 42 Parlamendi kodukorra artiklis 5 „Eesõigused ja puutumatus“ on sätestatud:

„1. Parlamendiliikmel on protokollis nr 7 [...] sätestatud eesõigused ja puutumatus.“

2. Oma volituste rakendamisel eesõiguste ja puutumatus suhtes võtab parlament meetmeid enda kui demokraatliku seadusandliku kogu puutumatus säilitamiseks ja oma liikmete sõltumatuse tagamiseks nende ülesannete täitmisel. Parlamentaarne puutumatus ei ole parlamendiliikme isiklik eesõigus, vaid parlamendi kui terviku ja selle liikmete sõltumatuse tagatis.

[...]“.

43 Parlamendi kodukorra artiklis 6 „Puutumatus äravõtmine“ on sätestatud:

„1. Puutumatus äravõtmise taotlust hinnatakse protokoll nr 7 [...] artiklite 7, 8 ja 9 ning kodukorra artikli 5 lõikes 2 osutatud põhimõtete kohaselt.

[...]“.

44 Parlamendi kodukorra artiklis 9 „Puutumatus seotud menetlused“ on sätestatud:

„1. Kui liikmesriigi pädev asutus on esitanud [parlamendi] presidendile parlamendiliikmelt puutumatus äravõtmise taotluse või kui parlamendiliige või endine parlamendiliige on esitanud presidendile eesõiguste ja puutumatus kaitsmise taotluse, antakse taotlusest teada täiskogu istungil ja taotlus edastatakse vastutavale komisjonile.

[...]

3. Vastutav komisjon vaatab puutumatus äravõtmise ning eesõiguste ja puutumatus kaitsmise taotlused läbi viivitamata, võttes seejuures arvesse nende suhtelist keerukust.

4. Vastutav komisjon teeb ettepaneku teha põhistatud otsus, milles soovitatakse puutumatus äravõtmise taotlus või eesõiguste ja puutumatus kaitsmise taotlus rahuldada või jätta rahuldamata. Muudatusi teha ei saa. Ettepaneku tagasilükkamise korral loetakse vastuvõetuks sellele vastupidine otsus.

5. Vastutav komisjon võib paluda asjaomasel ametiasutusel anda teavet või selgitusi, mida komisjon peab vajalikuks, et võtta seisukoht, kas puutumatus tuleks ära võtta või tuleks seda kaitsta.

6. Parlamendiliikmele antakse võimalus anda selgitusi ja ta võib esitada dokumente või muid kirjalikke tõendeid, mida ta peab asjakohaseks.

[...]

7. Kui puutumatus äravõtmist või kaitsmist taotletakse mitmel alusel, võib iga aluse kohta teha eraldi otsuse. Erandjuhul võib vastutav komisjon teha oma raportis ettepaneku, et puutumatus äravõtmist või kaitsmist rakendataks ainult juurdlustoimingutele ja kuni lõpliku kohtuotsuse tegemiseni säiliks parlamendiliikme puutumatus kinnipidamise, eelvangistuse või muu meetme suhtes, mis takistaks tal mandaadiga seotud ülesannete täitmist.

8. Komisjon võib esitada põhjendatud arvamuse taotluse esitanud ametiasutuse pädevuse ja taotluse lubatavuse kohta, kuid ei võta mingil juhul seisukohta küsimuses, kas parlamendiliige on süüdi või mitte või kas arvamused või teod, milles parlamendiliiget süüdistatakse, põhjendavad

tema vastutuselevõtmist, seda isegi siis, kui taotluse läbivaatamise käigus on juhtumi asjaolud komisjonile üksikasjalikult teatavaks saanud.

[...]

12. Parlament vaatab läbi üksnes need parlamendiliikme puutumatus eesõiguste taotlused, mille on talle esitanud liikmesriigi õigusasutused või alaline esindus.

13. Vastutav komisjon määrab kindlaks käesoleva artikli kohaldamise põhimõtted.

14. Kõik pädevate asutuste järelepärimised parlamendiliikmete eesõiguste või puutumatus eesõiguste kohta vaadatakse läbi kooskõlas ülaltoodud sätetega.“

– *Hispaania õigus*

45 Hispaania põhiseaduse artiklis 71 on sätestatud:

„1. Parlamendi alamkoja liikmetel ja senaatoritel on oma ülesannete täitmisel väljendatud seisukohtade suhtes täielik puutumatus.

2. Parlamendi alamkoja liikmetel ja senaatoritel on oma ametiajal ka menetluslik puutumatus ning neid võib vahistada ainult õigusrikkumiselt tabamise korral. Neile ei või süüdistust esitada ega neid kohtu alla anda ilma parlamendi vastava koja eelneva loata.

3. Parlamendi alamkoja liikmete ja senaatorite suhtes algatatud kriminaalasjades on pädev Tribunal Supremo [(kõrgeim kohus)] kriminaalkolleegium.

[...]“.

46 Kriminaalmenetluse seadustiku (Ley de Enjuiciamiento Criminal) artiklid 750–753 on sõnastatud järgmiselt:

„*Artikkel 750*

Kohtunik või kohus, kes leiab, et Cortesi [(Hispaania parlament)] senaator või alamkoja liige on kuriteo eest vastutav, hoidub selle liikme kohtu alla andmisest [senati või parlamendi alamkoja] istungjärgu ajal kuni vastava loa saamiseni parlamendi kojalt, kuhu liige kuulub.

Artikkel 751

Kui senaator või parlamendi alamkoja liige on tabatud õigusrikkumiselt, võib teda vahistada ja kohtu alla anda ilma eelmises artiklis nimetatud loata, kuid 24 tunni jooksul alates vahistamise või kohtu alla andmise hetkest tuleb sellest teatada parlamendi vastavale kojale.

Parlamendi asjaomasele kojale teatatakse ka igast kohtuasjast, mis on pooleli isiku suhtes, kes ajal, kui tema suhtes toimus kriminaalmenetlus, valiti senaatoriks või parlamendi alamkoja liikmeks.

Artikkel 752

Kui senaator või parlamendi alamkoja liige antakse kohtu alla parlamendi koosseisu vahetumise ajal, peab kriminaalasja arutav kohtunik või kohus sellest viivitamata teavitama parlamendi asjaomast koda.

Sama kehtib siis, kui senaator või parlamendi alamkoja liige on kohtu alla antud enne [senati või parlamendi alamkoja] kokkutulemist.

Artikkel 753

Igal juhul peatab kohtusekretär menetluse alates päevast, mil [senatit või parlamendi alamkoda] teavitatakse, olenemata sellest, kas selle istungjärk on pooleli või mitte, kusjuures asjad jäävad hetkeseisu, kuni parlamendi vastav koda teeb selles küsimuses otsuse.“

- 47 3. mai 1994. aasta senati kodukorra (Reglamento del Senado; *BOE* nr 114, 13.5.1994, lk 14687) artikli 22 lõikes 1 on sätestatud:

„Senaatoritel on oma ametiajal ka menetluslik puutumatus ning neid võib kinni pidada või vahistada ainult õiguserikkumiselt tabamise korral. Kinnipidamisest või vahistamisest peab viivitamata teatama senati juhatusele.

Senaatorile ei saa süüdistust esitada või teda kohtu alla anda ilma senati eelneva loata, mida palutakse asjaomase puutumatus eest äravõtmise taotlusega. Selline luba on vajalik ka siis, kui isikust saab senaator ajal, kui ta on kohtu alla antud või talle on kriminaalmenetluses süüdistus esitatud.“

Esimene väide, et vaidlustatud otsused ei ole piisavalt põhistatud

- 48 Hagejad väidavad, et vaidlustatud otsused on ebapiisavalt põhistatud. Esiteks ei esitanud parlament ühtegi vastust nende seisukohtadele, mis puudutasid nii esile toodud menetlusrikkumisi kui ka puutumatus eest äravõtmise taotluste sisulist põhjendatust, samuti ei võetud seisukohta parlamendi kodukorra artikli 9 lõike 7 sätete kohaldamise küsimuses. Teiseks ei viita vaidlustatud otsused kordagi Euroopa Liidu põhiõiguste hartale (edaspidi „harta“), sh selle artiklile 52, vaatamata nende esitatud seisukohtadele, et seda sätet oli rikutud. Kolmandaks ei ole neis mingit põhjust selle kohta, kuidas mõjutab nende puutumatus eest äravõtmine parlamendi nõuetekohast toimimist. Neljandaks ei põhistanud parlament oma järeldust, et puudub *fumus persecutionis*.
- 49 Parlament, keda toetab Hispaania Kuningriik, vaidleb nendele argumentidele vastu.
- 50 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt peab liidu institutsioonide aktide põhistus, mida nõutakse ELTL artiklis 296, olema kohandatud asjasse puutuva õigusakti laadiga ning sellest peab selgelt ja üheselt mõistetavalt ilmnema õigusakti vastu võtnud institutsiooni arutluskäik selliselt, et huvitatud isikutel oleks võimalik mõista võetud meetme põhjendusi ja pädeval kohtul oleks võimalik teostada kontrolli. Põhistamiskohustuse hindamisel tuleb arvesse võtta kõiki juhtumi asjaolusid, eelkõige akti sisu, toodud põhjenduste olemust ning huvi, mis võib olla akti adressaatidel või teistel isikutel, keda akt otseselt ja isiklikult puudutab, selgituste saamiseks (vt 10. märtsi 2016. aasta kohtuotsus HeidelbergCement vs. komisjon, C-247/14 P, EU:C:2016:149, punkt 16 ja seal viidatud kohtupraktika).

- 51 Selle nõude kohaselt ei ole põhistuses vaja välja tuua kõiki asjasse puutuvaid faktilisi ja õiguslikke asjaolusid, kuna seda, kas akti põhistus vastab ETL artikli 296 nõuetele, tuleb lisaks akti sõnastusele hinnata akti konteksti ja kõigi asjasse puutuvat valdkonda reguleerivate õigusnormide alusel (vt 11. juuni 2020. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Di Bernardo, C-114/19 P, EU:C:2020:457, punkt 29 ja seal viidatud kohtupraktika). Eelkõige ei ole asjaomane institutsioon kohustatud võtma seisukohta kõikide talle huvitatud isikute poolt esitatud argumentide suhtes, vaid piisab, kui ta toob välja otsuse ülesehituses olulist tähtsust omavad asjaolud ja õiguslikud kaalutlused (vt 30. juuni 2022. aasta kohtuotsus Fakro *vs.* komisjon, C-149/21 P, ei avaldata, EU:C:2022:517, punkt 190; vt samuti 30. aprilli 2014. aasta kohtuotsus Hagenmeyer ja Hahn *vs.* komisjon, T-17/12, EU:T:2014:234, punkt 173 ja seal viidatud kohtupraktika; 28. novembri 2019. aasta kohtuotsus Mélin *vs.* parlament, T-726/18, ei avaldata, EU:T:2019:816, punkt 25).
- 52 Põhistamiskohustus kujutab endast olulist vorminõuet, mida tuleb eristada põhistuste sisulisest põhjendatusest, mis puudutab vaidlusaluse akti sisulist õiguspärasust (vt 5. mai 2022. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Missir Mamachi di Lusignano, C-54/20 P, EU:C:2022:349, punkt 69 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 53 Nendest kaalutlustest lähtudes tuleb analüüsida, kas vaidlustatud otsused on piisavalt põhistatud.
- 54 Käesolevas asjas on vaidlustatud otsused suures osas sarnased, välja arvatud asjaomaste parlamendiliikmete nimed, teatavate kohtudokumentide vastuvõtmise kuupäevad ja kolmanda hageja puhul tema Euroopa Parlamenti valimise asjaolud ning asjaolu, et kõnealuses kriminaalmenetluses on ta kohtu all üksnes väidetava määsule õhutamise tõttu.
- 55 Nendes otsustes märkis parlament sisuliselt punktis A, et Tribunal Supremo (kõrgeim kohus) kriminaalkolleegiumi president esitas talle taotlused võtta hagejatelt puutumatus vastavalt protokoll nr 7 artikli 9 esimese lõigu punktile b, mis olid esitatud kõnealuse kriminaalmenetluse raames. Ta märkis punktides F ja G, et ta ei ole pädev otsustama kriminaalmenetluse asjakohasuse üle ega seadma kahtluse alla riigisiseste õigus- ja kohtusüsteemide pädevust. Samuti märkis ta punktis H, et ta ei ole pädev hindama või kahtluse alla seadma kõnealuse kriminaalmenetluse eest vastutavate riigisiseste õigusasutuste pädevust. Punktis I märkis ta, et Tribunal Supremo (kõrgeim kohus) kriminaalkolleegiumi president oli Hispaania õiguse kohaselt – nagu seda on tõlgendanud liikmesriigi kohtud ja nagu Hispaania Kuningriik oli parlamendile teatanud – pädev asutus, et taotleda parlamendiliikmelt puutumatus äravõtmist.
- 56 Lisaks leidis parlament punktis J, et protokoll nr 7 artikkel 8 ei ole kohaldatav, kuna kõnealused asjaolud ei olnud seotud parlamendiliikmete poolt oma kohustuste täitmisel avaldatud arvamuste või antud häältega.
- 57 Seejärel analüüsis parlament protokoll artikli 9 esimeses lõigus ette nähtud immuniteti. Punktides K–N märkis ta, et puutumatus äravõtmise taotluste kohaselt ei nõudnud Hispaania põhiseaduse artikkel 71 parlamendi luba, et läbi viia kriminaalmenetlust isiku suhtes, kes sai parlamendiliikmeks pärast süüdistuse esitamist, ja et seetõttu ei olnud vaja taotlema puutumatus äravõtmist vastavalt protokoll nr 7 artikli 9 esimese lõigu punktile a. Ta täpsustas seejärel, et ta ei saa tõlgendada parlamendiliikmete puutumatus käsitlevaid riigisiseseid õigusnorme (punkt N).
- 58 Lõpuks analüüsis parlament punktides O–W, kas oli alust võtta puutumatus ära vastavalt protokoll nr 7 artikli 9 esimese lõigu punktile b. Sellega seoses leidis ta sisuliselt, et hagejate kohta olid antud välja sealhulgas Euroopa vahistamismäärused, mille õiguspärasust olid liikmesriigi kohtud kinnitanud, ning puutumatus äravõtmise taotluste eesmärk oli võimaldada

- neid vahistamismäärusi täita (punkt P). Ta leidis, et hagejatele esitatud süüdistus ei olnud ilmselgelt seotud nende parlamendiliikme ülesannetega, vaid oli seotud nende varasemate ametikohustustega Kataloonias (punkt T), et see süüdistus puudutas ka teisi isikuid, kellel ei olnud Euroopa Parlamendi liikme staatust (punkt U), ning et ei saa väita, et kõnealune kriminaalmenetlus algatati eesmärgiga kahjustada hagejate poliitilist tegevust Euroopa Parlamendi liikmena (*fumus persecutionis*), sest nii etteheidetavad asjaolud kui ka viidatud menetlus leidsid aset ajal, kui hagejate poolt parlamendiliikme staatuse saamine oli veel hüpoteetiline (punktid V ja W). Seetõttu võttis parlament hagejatelt ära puutumatus vastavalt protokoll nr 7 artikli 9 esimese lõigu punktile b.
- 59 Kõigepealt tuleb märkida, et eespool punktis 51 viidatud kohtupraktika kohaselt ei tõenda asjaolu, et vaidlustatud otsused ei käsitle hagejate kirjalikke seisukohti, iseenesest seda, et parlament rikkus põhistamiskohustust. Sellega seoses on oluline rõhutada, et hagejate esitatud argumentide ja dokumentide arv ega tähtsus ei saa muuta parlamendi põhistamiskohustuse ulatust (vt selle kohta 1. juuli 2008. aasta kohtuotsus Chronopost ja La Poste vs. UFX jt, C-341/06 P ja C-342/06 P, EU:C:2008:375, punkt 96).
- 60 Seejärel väidavad hagejad esimesena, et vaidlustatud otsused ei vasta nende kirjalikele seisukohtadele puutumatuse äravõtmise taotluste sisulise põhjendatuse kohta, kuigi need seisukohad on otseses vastuolus nende otsuste põhjendustega.
- 61 Sellega seoses nähtub vaidlustatud otsustest, mille sisu on toodud eespool punktides 55–58, et nende otsuste punktis I on esitatud põhjused, miks parlament lükkas kaudselt tagasi hagejate argumendi, et puutumatuse äravõtmise taotlused on vastuvõetamatud, kuna Tribunal Supremol (kõrgeim kohus) puudub pädevus neid esitada. Punktides M ja N vastas parlament kaudselt ka argumendile, et parlament ei andnud luba Hispaania kriminaalmenetluseks. Samuti kujutavad punktid F ja G endast kaudset vastust hagejate argumentidele, millega nad vaidlustasid süüdistuse esitamise otstarbekuse, võttes arvesse etteheidetud asjaolusid. Ülejäänud osas tuleneb vaidlustatud otsuste punktides O–W sisalduvast analüüsist, et vastuväited, mis puudutavad poliitilist tagakiusamist, asjaomaste kohtuasjade erandlikku laadi, sündmuste ajalist järjekorda, parlamendi nõuetekohast toimimist, eelkõige tema terviklikkust ja sõltumatust, puutumatuse äravõtmise ebaproportsionaalsust käesoleva juhtumi asjaoludel ja erinevaid pretsedente, millele hagejad tuginevad, lükati tagasi põhjusel, et võis välistada *fumus persecutionis*'e, see tähendab selliste faktiliste asjaolude esinemise, mis viitavad sellele, et kõnealused kohtumenetlused algatati kavatsusega kahjustada parlamendiliikmete tegevust ja seega ka parlamendi tegevust. Vastupidi sellele, mida väidavad hagejad, nähtuvad *fumus persecutionis*'e välistamist õigustavad põhjused piisavalt selgelt vaidlustatud otsuste punktides T–V.
- 62 Lisaks ei ole vaidlustatud otsustes tõesti sõnaselgelt võetud seisukohta parlamendi kodukorra artikli 9 lõike 7 kohaldamise kohta (vt eespool punkt 44), millele hagejad viitasid ja mille kohaselt võib õiguskomisjon erandkorras teha ettepaneku, et puutumatuse äravõtmine käsitleb üksnes kriminaalmenetluse jätkumist, ilma et tema vastu võiks võtta ühtegi kinnipidamise, eelvangistuse või muud meedet, mis takistaks parlamendiliikmel täita oma volitustega lahutamatu seotud ülesandeid, kuni on tehtud lõplik kohtuotsus. Kuid kuna akti põhistus tuleb hinnata selle konteksti arvestades (vt eespool punkt 51), võimaldab asjaolu, et hagejatelt puutumatuse äravõtmise eesmärk oli nende suhtes algatatud kriminaalmenetluse jätkamiseks tehtud Euroopa vahistamismääruste täitmise jätkamine, nagu on selgitatud eelkõige nende otsuste punktides B ja P, mõista põhjuseid, miks parlament ei kohaldanud seda artiklit, mille sõnastus näeb lisaks ette, et selle rakendamine on erandlik.

- 63 Teisena väidavad hagejad, et vaidlustatud otsustes ei ole vastatud nende 16., 23. ja 24. novembri 2020. aasta kirjalikele seisukohtadele, mis puudutasid väidetavaid menetlusnormide rikkumisi, eelkõige ainult ühe raportööri nimetamist õiguskomisjonis, et käsitleda kolme puutumatus eäravõtmise taotlust, ning seda, et raportöör ja selle komisjoni esimees ei ole erapooletud.
- 64 Kõigepealt tuleb tõdeda, et parlamendi ja õiguskomisjoni sise-eeskirjad puutumatus eäravõtmise taotluste läbivaatamise kohta ei näe ette ühtegi menetlust, millega saaks vaidlustada puutumatus e küsimusega tegeleva raportööri määramist selle komisjoni poolt või selle koosoleku juhtimist, kus seda juhtumit arutatakse ametis oleva presidendi poolt.
- 65 Käesolevas asjas ei sisalda vaidlustatud otsused ühtegi sõnaselget vastust ega viidet hagejate väidetele eespool punktis 63 mainitud väidetavate menetlusnormide rikkumiste kohta. Jättes siiski alles ainsa raportööri, et vaadata läbi kolm puutumatus eäravõtmise taotlust, ja õiguskomisjoni hispaanlasest presidendi, leidis see komisjon tingimata, et hagejate väidetud menetlusnormide rikkumised ei ole põhjendatud. Asjaolu, et parlament ei ole esitanud sellise järelduse põhjendusi, ei mõjuta siiski selle arutluskäigu selgust, mille tõttu parlament hagejatelt puutumatus e ära võttis, ega takista Üldkohtul kontrollida nende väidetavate rikkumiste õiguspärasust, mida analüüsitakse kolmanda väite raames.
- 66 Lisaks, kui hagejad soovivad väita, et asjaolu, et parlament ei vastanud nende taotlustele, milles paluti nende poolt õiguskomisjoni liikmetele edastamiseks esitatud dokumentide tõlkimist, mõjutab vaidlustatud otsuste põhjendusi, tuleb see argument tagasi lükata. Parlamendi ja õiguskomisjoni sise-eeskirjad ei näe nimelt asjaomasele parlamendiliikmele või tema esindajale ette võimalust nõuda puutumatus eäravõtmise taotluse läbivaatamisel esitatud dokumendi tõlkimist. Pealegi ei kuulu tõlketootluse olemasolu otsuse ülesehituses olulist tähtsust omavate faktiliste asjaolude ja õiguslike kaalutluste hulka, mille kohta parlament peab selles otsuses sõnaselgelt seisukoha võtma.
- 67 Kolmandana ei saa asjaolu, et vaidlustatud otsustes ei ole ühtegi viidet hartale ja eelkõige selle artiklile 52, vaatamata hagejate poolt selle kohta esitatud argumentidele, kujutada endast ebapiisavat põhjendamist. Esiteks ei olnud parlament kohustatud vastama kõigile hagejate argumentidele (vt eespool punkt 51). Teiseks kuulub küsimus, kas vaidlustatud otsused on kooskõlas harta sätetega, nende sisulise põhjendatuse hindamise alla ning seda analüüsitakse hagejate esitatud sisuliste väidete raames.
- 68 Seega tuleb asuda seisukohale, et vaidlustatud otsustega anti hagejatele võimalus teada saada põhjused, miks neilt võeti puutumatus, ning pädeval kohtul on piisavalt tõendeid oma kontrolli teostamiseks.
- 69 Seetõttu tuleb esimene väide põhjendamatus e tõttu tagasi lükata.

Teine väide, et riigisisese ametiasutuse, kes väljastas hagejate puutumatus eäravõtmise taotlused ja edastas need parlamendile, puudub pädevus

- 70 Hagejad väidavad, et parlament rikkus oma kohustust kontrollida puutumatus eäravõtmise taotlused esitanud riigisisese asutuse pädevust.
- 71 Sellega seoses väidavad kaebajad, et Tribunal Supremo (kõrgeim kohus) ei olnud nende puutumatus eäravõtmise taotluste esitamiseks pädev asutus. Nad selgitavad, et see kohus leidis, et kuigi ükski õigusakt ei anna talle sõnaselgelt sellist pädevust Hispaania Kuningriigist valitud

Euroopa Parlamendi liikme suhtes, tugines see pädevus protokoll nr 7 artikli 9 esimese lõigu punkti a kohaselt analoogia alusel riigisisese õiguse kohaldamisele, see tähendab Hispaania põhiseaduse artikli 71 lõikele 3, mis annab talle pädevuse Hispaania parlamendiliikmete suhtes puutumatus e äravõtmise taotlust uurida, lahendada ja (parlamendile) esitada. See kohus leidis samuti, et niisugune analoogia alusel kohaldamine on välistatud nende Euroopa Parlamendi liikmete suhtes, kes on valitud teisest liikmesriigist, ning et viimaste puhul peab puutumatus e äravõtmist taotlema Hispaania kohus, kellel on territoriaalne pädevus. Apellantide sõnul on Tribunal Supremo (kõrgeim kohus) selline tõlgendus väär ja rikub harta artikleid 20, 21 ja 47. Tribunal Supremo (kõrgeim kohus) pädevuse puudumist on juba tunnistanud Cour d'appel de Bruxelles'i (Brüsseli apellatsioonikohus, Belgia) ja ÜRO Peaassamblee loodud meelevaldse kinnipidamise tööriühm. Hagejad lisavad repliigis, et Tribunal Supremo (kõrgeim kohus) tõlgendus on seda üllatavam, et see põhineb protokoll nr 7 artikli 9 esimese lõigu punktil a, ehkki see kohus ei võimalda seda sätet siiski neile kohaldada. Nad meenutavad, et Tribunal Supremo (kõrgeim kohus) on süstemaatiliselt keeldunud esitamast Euroopa Kohtule selle kohta eelotsuse küsimust.

- 72 Hagejad väidavad, et see Tribunal Supremo (kõrgeim kohus) tõlgendus ei olnud parlamendile siduv ning ta pidi selle põhjendatust analüüsima. Nad leiavad, et isegi kui oletada, et on tõendatud, et parlament analüüsis riigisiseste asutuste pädevust seoses Hispaania Kuningriigi 11. juuni 2014. aasta ja 30. septembri 2020. aasta teadetega, mida ei ole vaidlustatud otsustes isegi mainitud, ei saa seda samastada kontrolliga, kuna need teated on spekulatiivsed ja puhtalt soovituslikud.
- 73 Kuna parlament sellist kontrolli ei teostanud, rikkus ta hagejate sõnul parlamendi kodukorra artikli 9 lõiget 1 koostoimes protokoll nr 7 artikli 9 esimese lõigu punktiga a ning harta artikleid 20, 21 ja 47 koostoimes võrdse kohtlemise ja liidu õiguse tõhususe põhimõtetega.
- 74 Lisaks märgivad hagejad, et kriminaalmenetluse seadustiku artiklis 756 on sätestatud, et puutumatus e äravõtmise taotlus esitatakse justiitsministeeriumi vahendusel, mida siin aga ei tehtud.
- 75 Parlament ja Hispaania Kuningriik vaidlevad nendele argumentidele vastu.
- 76 Esimesena, mis puudutab asutust, kes on pädev edastama parlamendile puutumatus e äravõtmise taotluse, siis väidavad hagejad, nagu kinnitati kohtuistungil, et puutumatus e äravõtmise taotlused esitas asutus, kellel puudus selleks pädevus. Nad täpsustavad, et kriminaalmenetluse seadustiku artikli 756 kohaselt oleks sellised taotlused tulnud esitada justiitsministeeriumi vahendusel.
- 77 Sellega seoses tuleb märkida, et parlament otsustas talle ELTL artikli 232 alusel antud sisemise korralduse kehtestamise pädevuse raames, nagu on sätestatud parlamendi kodukorra artikli 9 lõikes 12, et parlamendiliikme puutumatus e äravõtmise taotluse peavad talle esitama liikmesriigi õigusasutused või alaline esindus, viitamata seejuures riigisisesele õigusele. Selle sätte õiguspärasust ei ole hagejad vaidlustanud ja seda on käesoleval juhul järgitud, kuna Tribunal Supremo (kõrgeim kohus) president edastas puutumatus e äravõtmise taotlused parlamendile, nagu on meenutatud vaidlustatud otsuste volituste esimeses taandes.
- 78 Sellest lähtudes tuleb eespool punktis 76 mainitud etteheide tagasi lükata.

- 79 Teisena, mis puudutab asutust, kes on pädev esitama puutumatus e äravõtmise taotlust, siis tuleb märkida, et parlamendi kodukorra artikli 9 lõike 1 kohaselt on presidendil kohustus teavitada täiskogu istungil igast parlamendiliikme puutumatus e äravõtmise taotlusest, mille on talle esitanud liikmesriigi pädev asutus, ja edastada see pädevale komisjonile. Selle kodukorra artikli 9 lõige 8 näeb ette, et kui parlamendi pädev komisjon vaatab taotluse läbi, võib ta esitada põhjendatud arvamuse taotluse esitanud ametiasutuse pädevuse ja taotluse lubatavuse kohta. Nende sätete kohaselt peab parlament veenduma, et puutumatus e äravõtmise taotluse esitanud asutus on pädev.
- 80 Kui puudub liidu õigusnorm, mis määraks kindlaks, milline asutus on pädev taotlema parlamendiliikmelt puutumatus e äravõtmist, peab iga liikmesriik oma menetlusautonoomia raames selle nimetama. Selline määratlemine kuulub seega eranditult riigisisese õiguse kohaldamisalasse.
- 81 Sellega seoses palus parlament igal liikmesriigil määratleda, milline asutus on pädev taotlema parlamendiliikmelt puutumatus e äravõtmist. Hispaania valitsus märkis 11. juuni 2014. aasta teates, mille Hispaania Kuningriigi alaline esindaja Euroopa Liidu juures saatis parlamendi presidendile, et kuna Hispaania õiguses ei ole seda asutust kindlaks määratud, võib puhtalt suunavalt asuda seisukohale, et tegemist on sama asutusega, kes on pädev nõudma Hispaania parlamendi alamkoja liikmetelt ja senaatoritelt puutumatus e äravõtmist, nimelt Tribunal Supremo (kõrgeim kohus) president.
- 82 30. septembri 2020. aasta teises teates selgitas Hispaania valitsus, et Hispaania põhiseaduse artikkel 71 (vt eespool punkt 45) ja konstitutsioonilise seaduse 6/85 kohtute kohta (Ley Orgánica 6/1985 del Poder Judicial) artikkel 57 andis kriminaalmenetluse pädevuse Hispaania parlamendi alamkoja liikmete ja senaatorite suhtes Tribunal Supremole (kõrgeim kohus) ning selles kontekstis ja hiljutist kohtupraktikat arvestades oli Tribunal Supremo (kõrgeim kohus) kriminaalkolleegiumi president, kes tegutses selle kohtu presidendi vahendusel, määratletud kui asutus, kes on pädev taotlema Euroopa Parlamendi liikmelt puutumatus e äravõtmist.
- 83 Vaidlustatud otsuste punktis I märkis parlament, et Tribunal Supremo (kõrgeim kohus) kriminaalkolleegium on Hispaania õiguse kohaselt – nagu seda on tõlgendanud liikmesriigi kohtud ja nagu Hispaania Kuningriik oli parlamendile teatanud – pädev asutus, et taotleda parlamendiliikmelt puutumatus e äravõtmist.
- 84 Hagejad ei sea kahtluse alla asjaolu, et 30. septembri 2020. aasta teade kajastab liikmesriigi kohtupraktikat seoses asutusega, kes on pädev taotlema Hispaania Kuningriigist valitud parlamendiliikmelt puutumatus e äravõtmist. Kohtuotsused, millele hagejad tuginevad ja milles Tribunal Supremo (kõrgeim kohus) tuvastas, et tal puudub pädevus nõuda parlamendiliikmelt puutumatus e äravõtmist, puudutavad nimelt selliste Euroopa Parlamendi liikmete juhtumit, keda ei valitud Hispaania Kuningriigist. Hagejad väidavad seevastu, et parlament ei ole ammandanud kontrolli, mida ta oli kohustatud selles osas teostama, väites, et arvestades nende poolt õiguskomisjonile esitatud tõendeid, oleks ta pidanud analüüsima, kas see riigisisene kohtupraktika on kooskõlas liidu õigusega, eelkõige hartaga, seda enam, et see põhineb protokollil nr 7 artikli 9 esimese lõigu punkti a tõlgendusel.
- 85 Selles osas tuleb meenutada, et ELL artikli 5 lõike 1 ja artikli 13 lõike 2 kohaselt tegutseb parlament talle aluslepingutega antud volituste piiirides. Ükski liidu õiguse säte ja eelkõige protokoll nr 7 ei anna parlamendile pädevust hinnata, kas liidu õigusega on kooskõlas liikmesriikide valikud, kui

ta määras kindlaks, milline asutus on pädev esitama puutumatus e äravõtmise taotlust, kuivõrd see kuulub riigisisese õiguse kohaldamisalasse (vt punkt 80). Selle kooskõla üle peavad otsustama riigisisised kohtud, vajaduse korral pärast Euroopa Kohtule eelotsusetaotluse esitamist.

- 86 Seejärel tuleb märkida, et 19. detsembri 2018. aasta kohtuotsus Berlusconi ja Fininvest (C-219/17, EU:C:2018:1023), millele hagejad viitavad, ei ole käesolevas asjas asjakohane. See puudutab nimelt nende algatamise või ettevalmistavate aktide või mittesiduvate ettepanekute kohtulikku kontrolli, mille liikmesriigi ametiasutused on vastu võtnud haldusmenetlustes, mille tulemusel võetakse vastu liidu akt. Euroopa Kohus on otsustanud, et üksnes liidu kohtud on pädevad kontrollima lõpliku otsuse õiguspärasust, mis hõlmab nende vaheaktide õiguspärasust mõjutavate võimalike puuduste uurimist, mis võivad mõjutada lõpliku otsuse kehtivust (19. detsembri 2018. aasta kohtuotsus Berlusconi ja Fininvest, C-219/17 EU:C:2018:1023, punktid 43 ja 44). Vaidlusalused puutumatus e äravõtmise taotlused on siiski esitatud riigisisese kriminaalmenetluse raames, milles lõplik otsustuspädevus kuulub liikmesriigi pädevale kohtule. Seega ei kujuta need endast ettevalmistavat või algatamise akti või mittesiduvat ettepanekut, mille liikmesriigi ametiasutused on vastu võtnud haldusmenetlustes, mille tulemusel võetakse vastu liidu akt nimetatud kohtuotsuse tähenduses, mille õiguspärasust peavad kontrollima parlament ja vajaduse korral ka Üldkohus. Hagejad on ühtlasi Hispaania kohtutes vaidlustanud nende puutumatus e äravõtmise taotluste õiguspärasuse.
- 87 Samuti ei ole käesolevas asjas asjakohased hagejate viidatud 17. mai 1972. aasta kohtuotsus Meinhardt vs. komisjon (24/71, EU:C:1972:37) ega 5. mai 2021. aasta kohtuotsus Falqui vs. parlament (T-695/19, ei avaldata, edasi kaevatud, EU:T:2021:242). Need kohtuasjad puudutavad nimelt olukordi, kus liidu institutsioon rakendab riigisiseseid õigusnorme, millele liidu õigus viitab. Nii ei ole see parlamendi puhul, kui ta puutumatus e äravõtmise taotlust lahendades kontrollib, kas tema poole on pöördunud pädev riigisisene asutus.
- 88 Sellest järeldub, et hagejatel ei ole alust väita, et parlament oli kohustatud hindama, kas Hispaania kohtupraktika, mis käsitleb asutust, kes on pädev esitama Hispaania Kuningriigist valitud Euroopa Parlamendi liikme puutumatus e äravõtmise taotlust, on kooskõlas liidu õigusega.
- 89 Järelikult tuleb teine väide põhjendamatus e tõttu tagasi lükata.

Viies väide, et on rikutud õiguskindluse ja lojaalse koostöö põhimõtteid, õigust tõhusale kohtulikule kaitsele ja kaitseõigusi, kuna vaidlustatud otsused ei ole selged

- 90 Hagejad väidavad, et rikutud on õiguskindluse põhimõtet, kuna vaidlustatud otsuste ulatus ei ole selge ning sellest tulenevalt on rikutud nende õigust tõhusale kohtulikule kaitsele ja kaitseõigusi ning parlamendi lojaalse koostöö põhimõtet liikmesriikide suhtes.
- 91 Viies väide põhineb sisuliselt kahel etteheitel osas, milles see puudutab õiguskindluse põhimõtte rikkumist. Esimese etteheite kohaselt ei ole vaidlustatud otsustes täpsustatud, kas nende ulatus peab piirduma Euroopa vahistamismääruste täitmise menetlustega, mis olid pooleli, kui esitati puutumatus e äravõtmise taotlused, st Belgias ja Ühendkuningriigis toimuvad menetlused. Teise etteheite kohaselt võttis parlament esimest korda ära puutumatus e, nagu on ette nähtud üksnes protokollis nr 7 artikli 9 esimese lõigu punktis b, täpsustamata, kuidas see puutumatus e äravõtmine mõjutab selle protokollis artikli 9 teises lõigus ette nähtud puutumatus e säilitamist.
- 92 Parlament ja Hispaania Kuningriik vaidlevad nendele argumentidele vastu.

93 Kõigepealt tuleb meenutada, et liidu õiguse aluspõhimõtete hulgas oleva õiguskindluse põhimõtte eesmärk on tagada liidu õiguse kohaldamisalasse kuuluvate olukordade ja õigussuhete ootuspärasus. See nõuab eelkõige, et liidu institutsioonide kõik õigusaktid oleksid selged ja täpsed, selleks et asjaomastel isikutel oleks võimalik täpselt teada neist tulenevaid õigusi ja kohustusi ning toimida neile vastavalt (vt 10. aprilli 2014. aasta kohtuotsus *Areva jt vs. komisjon*, C-247/11 P ja C-253/11 P, EU:C:2014:257, punkt 128 ja seal viidatud kohtupraktika, ning 7. märtsi 2018. aasta kohtuotsus *Gollnisch vs. parlament*, T-624/16, ei avaldata, EU:T:2018:121, punkt 129 ja seal viidatud kohtupraktika).

– Esimene etteheide, et vaidlustatud otsused ei ole selged menetluste osas, mille eesmärk on puutumatuse äravõtmine

94 Hagejad väidavad, et vaidlustatud otsused ei ole selged, kuna nendes ei ole täpsustatud menetlusi, mille eesmärk on puutumatuse äravõtmine. Hagejad on seisukohal, et kuna nende puutumatuse äravõtmist taotleti selleks, et jätkata sel ajal kehtinud Euroopa vahistamismääruste täitmist, saavad vaidlustatud otsused anda loa ainult täitmise jätkamiseks Belgias esimese ja teise hageja suhtes ning Ühendkuningriigis kolmanda hageja suhtes, mitte aga nende vahistamismääruste täitmiseks kõigis teistes liikmesriikides. Nad järeldavad sellest, et kuna Ühendkuningriigi ametiasutused on loobunud kolmanda hageja suhtes tehtud Euroopa vahistamismääruse täitmisest, ei ole selle hageja esitatud hagi osas enam vaja otsust teha.

95 Alustuseks tuleb märkida, et vaidlustatud otsuste resolutsiooni punkti 1 kohaselt võetakse hagejatelt protokoll nr 7 artikli 9 esimese lõigu punktis b ette nähtud puutumatus, st puutumatus, mis on antud iga muu liikmesriigi kui Hispaania Kuningriigi territooriumil, ilma et neid riike oleks kuidagi valitud.

96 Seejärel tuleb märkida, et vaidlustatud otsused on tehtud hagejate puutumatuse äravõtmise taotluste alusel, mis esitati Tribunal Supremo (kõrgeim kohus) kriminaalkolleegiumi eeluurimiskohtuniku 10. jaanuari 2020. aasta (esimene ja teine hageja) ja 4. veebruari 2020. aasta (kolmas hageja) kahe määrusega. Nende kohtumääruste faktiliste asjaolude tutvustuses on muu hulgas ära toodud väljavõte 10. jaanuari 2020. aasta kohtumäärusest (kaks esimest hagejat) ja 3. veebruari 2020. aasta kohtumäärusest (kolmas hageja), millega Tribunal Supremo (kõrgeim kohus) kriminaalkolleegiumi eeluurimiskohtunik jättis rahuldamata kaebused, mis olid esitatud 14. oktoobri ja 4. novembri 2019. aasta määruste peale, millega tehti hagejate suhtes vahistamismäärused. Selles väljavõttes on muu hulgas märgitud, et puutumatuse äravõtmise taotluste eesmärk on „täita“ välja antud Euroopa vahistamismääruseid. Seda märget korratakse vaidlustatud otsuste punktis P. Eespool viidatud 10. jaanuari ja 4. veebruari 2020. aasta kohtumääruste põhjendustes on eelkõige märgitud, et hagejatelt taotletakse protokoll nr 7 artikli 9 esimese lõigu punktis b ette nähtud puutumatuse äravõtmist, kuna see immunitet takistab nende suhtes tehtud Euroopa vahistamismääruste täitmist. Samuti on mainitud, et puutumatuse äravõtmine lihtsustab kriminaalmenetluse läbiviimist. Selles kontekstis ei ole hagejatel alust väita, et puutumatuse äravõtmise taotluste eesmärk oli üksnes võimaldada Euroopa vahistamismääruse täitmist Belgias ja Ühendkuningriigis.

97 Järelikult ei ole hagejatel alust väita, et vaidlustatud otsused, tõlgendatuna sõltumatult või koos puutumatuse äravõtmise taotlustega, ei ole selged menetluste osas, millega seoses puutumatus ära võeti. Esimene etteheide tuleb seega tagasi lükata.

– *Teine etteheide, et vaidlustatud otsused ei ole selged nende meetmete laadi osas, mida võidakse võtta Euroopa vahistamismääruste täitmise raames*

- 98 Hagejad väidavad, et vaidlustatud otsused ei ole selged täpsete meetmete kohta, mida võidakse võtta Euroopa vahistamismääruse täitmise menetluse raames. Nad väidavad, et need otsused ei tohiks lubada nende vabaduse mis tahes piiramist, kuna neil on jätkuvalt protokoll nr 7 artikli 9 teises lõigus ette nähtud puutumatus, vastupidi sellele, mida väidab Hispaania Kuningriik. Parlamendi, Hispaania Kuningriigi ja vahistamismäärust täitvate Itaalia õigusasutuste erinevad tõlgendused selles küsimuses kinnitavad seda selguse puudumist. Hagejad rõhutavad ka seda, et vaidlustatud otsused, milles parlament võtab protokoll nr 7 artikli 9 esimese lõigu punktis b ette nähtud puutumatus ära, võtmata seisukohta selle protokoll artikli 9 teises lõigus ette nähtud puutumatus kohta, on laadilt enneolematud, tekitades seeläbi täieliku õiguskindlusetuse.
- 99 Alustuseks tuleb märkida, et liidule protokolliga nr 7 antud privileegid ja immunitetid on funktsionaalset laadi, kuna nende eesmärk on vältida liidu toimimise ja sõltumatuse kahjustamist, mis tähendab eelkõige, et need privileegid ja immunitetid on antud üksnes liidu huvides (vt selle kohta 29. märtsi 2012. aasta kohtumäärus Gollnisch vs. parlament, C-569/11 P(R), ei avaldata, EU:C:2012:199, punkt 29, ja 30. novembri 2021. aasta kohtuotsus LR Ğenerälprokuratūra, C-3/20, EU:C:2021:969, punkt 57 ja seal viidatud kohtupraktika). Eelkõige on immunitetide eesmärk tagada parlamendile täielik ja tõhus kaitse tema nõuetekohase toimimise ja sõltumatuse takistuste või seda kahjustavate riskide eest (vt 19. detsembri 2019. aasta kohtuotsus Junqueras Vies, C-502/19, EU:C:2019:1115, punkt 82 ja seal viidatud kohtupraktika). Seega peab parlament oma pädevuse teostamisel tagama nende immunitetide tõhususe (19. märtsi 2010. aasta kohtuotsus Gollnisch vs. parlament, T-42/06, EU:T:2010:102, punkt 107). Sel eesmärgil peab parlament vastavalt oma kodukorra artikli 5 lõikele 2 koostoimes artikliga 6 (vt eespool punktid 42 ja 43), võtma olukorras, kui ta analüüsib puutumatus äravõtmise taotlust, meetmeid enda kui demokraatliku seadusandliku kogu ühtsuse säilitamiseks ja oma liikmete sõltumatuse tagamiseks nende ülesannete täitmisel.
- 100 Seejärel, kui parlamendile on esitatud taotlus võtta mõnelt oma liikmelt puutumatus, peab parlament pärast seda, kui ta on saanud selgitusi vajaduse korral nii liikmesriigilt kui ka asjaomaselt liikmelt parlamendi kodukorra artikli 9 lõigete 5 ja 6 alusel, hindama selle liikme olukorda selle taotluse aluseks olevatest asjaoludest lähtudes. Sellega seoses peab parlament kõigepealt kontrollima, kas need asjaolud võivad kuuluda protokoll nr 7 artikli 8 kui erisätte kohaldamisalasse. Jaatava vastuse korral peab parlament järeldama, et puutumatus äravõtmine on võimatu. Ainult juhul, kui institutsioon jõuab eitava vastuseni, peab ta seejärel kontrollima, kas asjaomasel parlamendiliikmel on kõnealuste faktiliste asjaoludega seoses protokoll artiklis 9 ette nähtud puutumatus, ja kui see on nii, siis otsustama, kas see puutumatus tuleb protokoll nr 7 artikli 9 kolmanda lõigu alusel ära võtta (12. novembri 2020. aasta kohtumäärus Jalkh vs. parlament, C-792/18 P ja C-793/18 P, ei avaldata, EU:C:2020:911, punkt 33, ja 17. jaanuari 2013. aasta kohtuotsus Gollnisch vs. parlament, T-346/11 ja T-347/11, EU:T:2013:23, punktid 46 ja 47).
- 101 Käesoleval juhul märkis parlament vaidlustatud otsuste punktis A, et puutumatus äravõtmise taotlus põhineb protokoll nr 7 artikli 9 esimese lõigu punktil b.
- 102 Kohaldades eespool punktis 100 kirjeldatud menetlust, analüüsis parlament, kas kõnealuses kriminaalmenetluses hagejatele etteheidetavad teod kuuluvad protokoll nr 7 artikli 8 kohaldamisalasse, ning järeldas vaidlustatud otsuste punktis J, et need sinna ei kuulu.

- 103 Mis puudutab seejärel protokoll nr 7 artiklit 9, eelkõige kuna puutumatus äravõtmise taotluse eesmärk oli kõrvaldada takistus, mis ei võimaldanud hagejate vahistamist muu liikmesriigi kui Hispaania Kuningriigi poolt, et nad antaks üle Hispaania Kuningriigile kõnealuse kriminaalmenetluse läbiviimiseks, kaalus parlament protokoll artikli 9 esimese lõigu punktis a ette nähtud puutumatus. Ta märkis vaidlustatud otsuste punktis M, et vastavalt puutumatus äravõtmise taotlustele ei tulene Hispaania põhiseaduse artiklist 71 kohustust saada parlamendi luba kriminaalmenetluse jätkamiseks isiku suhtes, kes on saanud parlamendiliikme staatuse pärast talle süüdistuse esitamist, ning et seetõttu ei ole vaja taotleda selles sättes ette nähtud puutumatus äravõtmist. Ta lisas punktis N, et parlamendiliikmete suhtes kohaldatavaid immunitete käsitlevate riigisiseste reeglite tõlgendamine ei ole parlamendi ülesanne. Nagu parlament kohtuistungil kinnitas, võttis ta seda tehes teadmiseks asjaolu, et Hispaania õigus, nagu seda on tõlgendanud Hispaania kohtud ja mis on kohaldatav protokoll nr 7 artikli 9 esimese lõigu punktis a tehtud viite tõttu, ei anna hagejatele kõnealuste asjaolude suhtes puutumatus.
- 104 Lõpuks, alates vaidlustatud otsuste punktist O analüüsis parlament, kas talle esitatud taotluse kohaselt oli alust võtta hagejatelt puutumatus, mis on ette nähtud protokoll nr 7 artikli 9 esimese lõigu punktis b. Ta vastas sellele resolutsiooni esimeses punktis jaatavalt.
- 105 Kuna parlament peab puutumatusse seotud pädevuse raames tagama puutumatus tõhususe, tuleneb vaidlustatud otsustest kaudselt, kuid tingimata, et ta leidis, et üksnes protokoll nr 7 artikli 9 esimese lõigu punktis b ette nähtud puutumatus takistab hagejate vahistamist ja nende üleandmist Hispaania ametiasutustele vaidlusaluste Euroopa vahistamismääruste põhjal ning et see puutumatus tuleb ära võtta.
- 106 Vastupidi sellele, mida väidavad hagejad, ei muuda asjaolu, et vaidlustatud otsustes ei ole protokoll nr 7 artikli 9 teises lõigus ette nähtud puutumatus käsitletud, neid otsuseid mitmeti mõistetavaks. Ühelt poolt on parlament oma praktika praeguses seisus jätkuvalt istungjärgus alates esimese istungi avamisest kuni selle lõpetamiseni, mis toimub samal ajal pärast järgnevaid valimisi toimuva esimese istungi avamisega. Protokoll nr 7 artikli 9 esimeses lõigus ette nähtud puutumatus, mida kohaldatakse parlamendi istungjärkude ajal, hõlmab seega parlamendiliikmeid kogu nende ametiaja jooksul (vt selle kohta kohtujurist Szpunari ettepanek kohtuasjas Junqueras Vies, C-502/19, EU:C:2019:958, punkt 83). Teiselt poolt osas, milles see tagab igale parlamendiliikmele võimaluse sõita ilma takistusteta uue seadusandliku kogu esimesele istungile ja teha vajalikud toimingud, et oma mandaati kasutama hakata (vt selle kohta 19. detsembri 2019. aasta kohtuotsus Junqueras Vies, C-502/19, EU:C:2019:1115, punktid 85 ja 86), ei olnud käesoleval juhul tegemist protokoll nr 7 artikli 9 teises lõigus ette nähtud puutumatusse, kuna Hispaania pädevad ametiasutused, taotledes hagejatelt puutumatus äravõtmist, olid tunnustanud nende parlamendiliikme staatust ja nad teostasid oma mandaati.
- 107 Arvestades eespool punktis 106 mainitud asjaolusid, ei anna siinsetel asjaoludel ja sõltumata parlamendi arengutest, mis on välja toodud käesolevas menetluses ja ajutiste meetmete kohaldamise menetlustes, protokoll nr 7 artikli 9 teine lõik hagejatele kaitset, mis on autonoomne kaitsest, mis neil on nimetatud protokoll artikli 9 esimese lõigu alusel.
- 108 Järelikult tuleb teine etteheide tagasi lükata.

109 Järelikult tuleb viies väide tagasi lükata osas, milles see tugineb õiguskindluse põhimõtte rikkumisele, ja kuna etteheited selle kohta, et on rikutud lojaalse koostöö põhimõtet, õigust tõhusale kohtulikule kaitsele ja rikutud kaitseõigusi, põhinevad eranditult õiguskindluse põhimõtte rikkumisel, siis tuleb viies väide tervikuna tagasi lükata.

Kuues väide osas, mille kohaselt on rikutud ELTL artiklit 343, protokoll nr 7 artiklit 9 ja parlamendi kodukorra artikli 5 lõiget 2 ning hagejate teatavaid põhiõigusi

110 Kuuendas väites leiavad hagejad eelkõige, et vaidlustatud otsuste vastuvõtmisel on rikutud sätteid, mis reguleerivad parlamendi õigust puutumatus ära võtta, nimelt esiteks ELTL artiklit 343, protokoll nr 7 artiklit 9 ja parlamendi kodukorra artikli 5 lõiget 2 ning teiseks harta teatavaid sätteid.

111 Parlament ja Hispaania Kuningriik vaidlevad hagejate argumentidele vastu.

112 Kõigepealt tuleb meenutada, et protokoll nr 7 artikli 9 kolmandas lõigus on sätestatud, et „[i]mmuniteet[t] [...] ei takista Euroopa Parlamendil kasutamast õigust oma liikme immuniteet ära võtta“, täpsustamata, millistel tingimustel parlament peab hindama, kas immuniteet tuleb ära võtta või mitte. Valiku osas, mille parlament kavatses teha puutumatus äravõtmise taotluse kohta tehtavas otsuses, on parlamendil väga lai kaalutusõigus sellise otsuse poliitilise laadi tõttu (vt selle kohta 17. jaanuari 2013. aasta kohtuotsus Gollnisch vs. parlament, T-346/11 ja T-347/11, EU:T:2013:23, punkt 59, ja 12. veebruari 2020. aasta kohtuotsus Bilde vs. parlament, T-248/19, ei avaldata, EU:T:2020:46, punkt 19).

113 Sellega seoses on parlamendi kodukorra artikli 6 lõikes 1 sätestatud, et „[p]uutumatus äravõtmise taotlust hinnatakse protokoll nr 7 Euroopa Liidu privileegide ja immuniteetide kohta artiklite 7, 8 ja 9 ning kodukorra artikli 5 lõikes 2 osutatud põhimõtete kohaselt“. Viimases sättes on märgitud, et „[o]ma volituste rakendamisel eesõiguste ja puutumatus suhtes võtab parlament meetmeid enda kui demokraatliku seadusandliku kogu puutumatus säilitamiseks ja oma liikmete sõltumatuse tagamiseks nende ülesannete täitmisel“.

114 Ükski teine säte ei reguleeri puutumatus äravõtmise taotluste läbivaatamise sisulisi kriteeriume. Selles kontekstis koostas komisjon, mille ülesanne on vaadata läbi puutumatus äravõtmise taotlused ja esitada parlamendile ettepanek teha põhistatud otsus parlamendi kodukorra artikli 9 lõike 4 alusel (vt eespool punkt 44), oma liikmetele mitu teatist, milles määrati kindlaks põhimõtted, mida ta kavatses järgida seoses puutumatus juhtumitega. Viimane on 19. novembri 2019. aasta teatis õiguskomisjoni liikmetele, mis puudutas puutumatus äravõtmise taotluste suhtes kohaldatavaid põhimõtteid (edaspidi „teatis nr 11/2019“). Selle teatise punktides 41–44 on sisuliselt ette nähtud, et kui parlamendile esitatakse puutumatus äravõtmise taotlus asjaolude tõttu, mis ei ole hõlmatud protokoll nr 7 artiklis 8 ette nähtud puutumatussega, vaid selle protokoll artiklis 9 ette nähtud puutumatussega, võtab parlament puutumatus ära, välja arvatud juhul, kui ta tuvastab *fumus persecutionis*'e olemasolu, st kui ilmneb, et riigisisese menetluse eesmärk on kahjustada parlamendiliikme poliitilist tegevust ja seega parlamendi sõltumatust. Parlament kinnitas oma menetlusdokumentides, et see teatis kajastab puutumatus äravõtmise taotluse analüüsimisel tegelikult järgitavat praktikat.

115 Samuti tuleb meenutada, et liidule protokolliga nr 7 antud privileegid ja immuniteedid on funktsionaalset laadi, kuna nende eesmärk on vältida liidu toimimise ja sõltumatuse kahjustamist, mis tähendab eelkõige, et need privileegid ja immuniteedid on antud üksnes liidu huvides (vt eespool punkt 99).

116 Mis puudutab Üldkohtu kontrolli parlamendi poolt puutumatus eest ära võtmise taotluse alusel tehtud otsuste üle, siis tuleneb kohtupraktikast, et liidu kohus peab kontrollima menetlusnormide järgimist, institutsiooni poolt aluseks võetud faktiliste asjaolude sisulist täpsust, nende asjaolude hindamisel ilmse hindamisvea puudumist või võimu kuritarvitamise puudumist (vt 17. jaanuari 2013. aasta kohtuotsus Gollnisch vs. parlament, T-346/11 ja T-347/11, EU:T:2013:23, punkt 60 ja seal viidatud kohtupraktika; 1. detsembri 2021. aasta kohtuotsus Jalkh vs. parlament, T-230/21, ei avaldata, EU:T:2021:848, punkt 24).

– ELTL artikli 343, protokoll nr 7 artikli 9 ja parlamendi kodukorra artikli 5 lõike 2 sätete väidetav rikkumine

117 Hagejad väidavad, et parlament eiras piire, mis on seatud tema õigusele võtta ära puutumatus vastavalt ELTL artiklile 343, protokoll nr 7 artiklile 9 ja parlamendi kodukorra artikli 5 lõikele 2.

118 Esimesena väidavad hagejad, et parlament rikkus eespool punktis 117 nimetatud sätteid ja eelkõige parlamendi kodukorra artikli 5 lõiget 2, kui ta ei analüüsinud, kas hagejate puutumatus eest ära võtmine võib kahjustada liidu huve ja eelkõige parlamendi terviklikkust või sõltumatust. Seega ei käsitletud ta puutumatus eest ära võtmise võimalikke tagajärgi nende parlamendiliikme mandaadi teostamisele, kuigi see võis viia nende vahistamise ja eelvangistuseni.

119 Sellega seoses tuleb märkida, et parlament määratles õiguskomisjoni vahendusel põhimõtted, mida ta kavatses järgida, et teha kindlaks, kas puutumatus eest ära võtmine kahjustab tema sõltumatust või terviklikkust. Ta lähtus seega *fumus persecutionis*'e kriteeriumist, kuna protokoll nr 7 artiklis 9 ette nähtud puutumatus võetakse ära, kui parlament leiab, et puuduvad tõendid selle kohta, et asjaomase parlamendiliikme suhtes on alustatud kohtumenetlust eesmärgiga kahjustada tema ja seega ka parlamendi poliitilist tegevust. Parlament märkis menetluse käigus, et selle kriteeriumi kindlaksmääramisel võeti arvesse nii eesmärki kaitsta tema sõltumatust ja nõuetekohast toimimist kui ka vajadust järgida ELL artikli 4 lõikes 3 sätestatud lojaalse koostöö põhimõtet, mille kohaselt abistavad liit ja liikmesriigid täielikus vastastikus austuses üksteist aluslepingutest tulenevate ülesannete täitmisel.

120 Sellest järeldub, et kui parlament välistas *fumus persecutionis*'e olemasolu, leidis ta tingimata, et hagejatelt puutumatus eest ära võtmine ei kahjusta tema huve, eelkõige tema nõuetekohast toimimist ja sõltumatust.

121 Hagejate sõnul on selline järeldus ekslik, kuna vaidlustatud otsustega võeti neilt ära puutumatus, mis on vajalik nende ülesannete täitmiseks, rikkudes ELTL artiklit 343, võttes arvesse ohtu, et pärast Hispaania ametivõimudele üleandmist võetakse neilt vabadus ja seega ei saa nad oma mandaati täita.

122 Nendes argumentides on siiski segi aetud puutumatus, mis parlamendiliikmetel peab olema ja mis peab tagama, et parlament suudab täita oma ülesannet, ja protokoll nr 7 artikli 9 kolmandas lõigus ette nähtud parlamendi õigus võtta ära parlamentaarne puutumatus. Kuigi Euroopa Kohus otsustas 19. detsembri 2019. aasta kohtuotsuses Junqueras Vies (C-502/19, EU:C:2019:1115, punkt 76), et ELTL artikli 343 kohaselt peavad liidul ja eelkõige tema institutsioonide liikmetel olema oma ülesannete täitmiseks vajalikud immuniteedid, ei saa seda sätet tõlgendada nii, et parlamendiliikme immuniteti ei saa kunagi ära võtta, kui selle menetluse jätkamine, mille raames immuniteedi ära võtmist taotletakse, võib takistada tema mandaadi teostamist või koguni viia selle menetluse lõpus mandaadi kaotamiseni. Selline tõlgendus võtaks protokoll nr 7 artikli 9 kolmandalt lõigult kogu soovitava toime.

- 123 Teisena väidavad hagejad, et vaidlustatud otsused võeti vastu protokoll nr 7 artikli 9 esimeses ja teises lõigus ette nähtud immunitete rikkudes.
- 124 Esiteks väidavad hagejad, et vaidlustatud otsustega on rikutud protokoll nr 7 artikli 9 esimese lõigu punkte a ja b, kuna nende otsuste eesmärk on võimaldada täita riigisiseseid ja Euroopa vahistamismäärusi, mis on tehtud neid sätteid ilmselgelt rikkudes.
- 125 Kõigepealt tuleb märkida, et puutumatuse äravõtmise taotluse läbivaatamisel, nagu on märgitud eespool punktis 100, on parlamendi ülesanne kontrollida, kas asjaomasel parlamendiliikmel on protokoll artiklis 9 ette nähtud puutumatus, ning kui see on nii, siis otsustada, kas see puutumatus tuleb protokoll nr 7 artikli 9 kolmanda lõigu alusel ära võtta või mitte. Selleks kohaldab ta *fumus persecutionis*'e kriteeriumi.
- 126 Seevastu ei ole parlamendi ülesanne hinnata nende aktide õiguspärasust, mille kohtud on asjaomase menetluse käigus vastu võtnud, kuna see küsimus kuulub üksnes riigisiseste ametiasutuste pädevusse.
- 127 Sellest järeldub, et parlament ei saa puutumatuse äravõtmise taotluse läbivaatamisel teha otsust kõnealuses kriminaalmenetluses tehtud riigisiseste ja Euroopa vahistamismääruste õiguspärasuse kohta. Samuti on oluline täpsustada, et vastupidi sellele, mida väidavad hagejad, ei too vaidlustatud otsused kaasa nende vahistamismääruste kinnitamist või seadustamist.
- 128 Teiseks väidavad hagejad, et vaidlustatud otsused tuginevad ekslikult järeldusele, et neil ei ole mingit immuniteti protokoll nr 7 artikli 9 esimese lõigu punkti a alusel. Nad leiavad, et sisuliselt on Hispaania õiguse kohaselt – millele see artikkel viitab – isikul, kellele on süüdistus esitatud enne Hispaania parlamendiliikme staatuse saamist, siiski immunitet. Oma väite toetuseks tuginevad nad Hispaania põhiseaduse artikli 71 lõikele 2, kriminaalmenetluse seadustiku artikli 751 teisele lõigule ja artiklile 753 ning senati kodukorra artikli 22 lõikele 1.
- 129 Sellega seoses on eespool punktis 103 juba tõdetud, et parlament võttis vaidlustatud otsustes teadmiseks, et Hispaania õigus, nagu seda on tõlgendanud Hispaania kohtud ja mis on kohaldatav protokoll nr 7 artikli 9 esimese lõigu punktis a tehtud viite tõttu ja mida ta keeldus tõlgendamast, ei anna hagejatele kõnealuste asjaolude juures puutumatus. Kohtuistungil märkis parlament, et puutumatuse äravõtmise taotluste uurimise staadiumis ei esitatud talle ühtegi tõendit, mis seaks kahtluse alla asjaolu, et riigisisese kohtupraktika kohaselt ei ole hagejatel protokoll nr 7 artikli 9 esimese lõigu punktis a ette nähtud immuniteti ja et vastupidisel juhul oleks ta palunud selgitusi Hispaania ametiasutustelt.
- 130 Kuna protokoll nr 7 artikli 9 esimese lõigu punkti a kohaselt on määratakse selle immunitedi ulatus ja mõju, mis on parlamendiliikmetel nende kodakondsusjärgse riigi territooriumil, kindlaks erinevate riigisiseste sätetega, millele nimetatud säte viitab (vt selle kohta 19. märtsi 2010. aasta kohtuotsus Gollnisch vs. parlament, T-42/06, EU:T:2010:102, punkt 106), ei ole hagejatel alust väita, et parlament rikkus õigusnormi, kui ta viitas riigisisesele õigusele, nagu seda on tõlgendanud liikmesriigi kohtud.
- 131 Lisaks, kuigi hagejad viitavad mitmele riigisisesele õigusnormile, ei ole nad tõendanud, et parlament tegi vea, kui ta märkis, et liikmesriigi kohtud tõlgendasid riigisisest õigust, nagu see tuleneb eelkõige nendest sätetest, nii, et see ei eelda parlamendi luba kriminaalmenetluse jätkamiseks isiku suhtes, kes sarnaselt hagejatega osutus valituks pärast talle süüdistuse esitamist.

- 132 Kolmandaks väidavad hagejad, et protokoll nr 7 artikli 9 esimese lõigu punktis b ette nähtud immuniteti ei saa ära võtta ilma, et võetaks ära ka protokoll nr 7 artikli 9 teises lõigus ette nähtud immunitet, sest vastasel juhul rikutaks seda teist sätet.
- 133 Piisab, kui meenutada, et käesoleva juhtumi asjaoludel, eelkõige osas, milles Hispaania Kuningriik oli tunnustanud hagejate parlamendiliikme staatust, ei anna protokoll nr 7 artikli 9 teine lõik neile kaitset, mis oleks nimetatud protokoll nr 7 artikli 9 esimesest lõigust tulenevast kaitsest sõltumatu (vt eespool punkt 107). Järelikult ei ole hagejatel alust väita, et vaidlustatud otsused võeti vastu protokoll nr 7 artikli 9 teist lõiku rikkudes.
- 134 Seetõttu tuleb etteheide, et on rikutud ELTL artiklit 343, protokoll nr 7 artiklit 9 ja parlamendi kodukorra artikli 5 lõiget 2, põhjendamatuses tõttu tagasi lükata.

– *Hagejate põhiõiguste õigusvastane riive*

- 135 Hagejad leiavad sisuliselt, et kuna parlamentaarne puutumatus on oluline tagatis, et kaitsta nende õigust kasutada oma mandaati, mis on garanteeritud Roomas 4. novembril 1950 allkirjastatud Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni (edaspidi „EIÕK“) protokoll nr 1 artikliga 3, ning kandideerimisõigust, mis on sätestatud harta artikli 39 lõikes 2 koostoimes harta artiklitega 6, 45 ja 48 ning ELTL artikliga 21, kujutab selle äravõtmine endast nende õiguste riivet, mille puhul tuleb järgida harta artiklis 52 ette nähtud tingimusi.
- 136 Kõigepealt tuleb meenutada, et harta artikli 39 lõige 2, mille kohaselt „Euroopa Parlamendi liikmed valitakse otseselt ja üldistel valimistel vaba ja salajase hääletuse teel“, tagab kandideerimisõiguse parlamendivalimistel. Kandideerimisõigus hõlmab iga isiku õigust kandideerida valimistel ja pärast valituks osutumist oma mandaati täita (vt EIÕK protokoll nr 1 artikli 3 kohta Euroopa Inimõiguste Kohtu 11. juuni 2002. aasta otsus Sadak jt vs. Türgi (nr 2), CE:ECHR:2002:0611JUD002514494, punkt 33).
- 137 Harta artikli 52 lõikes 1 on sätestatud:
- „1. Hartaga tunnustatud õiguste ja vabaduste teostamist tohib piirata ainult seadusega ning arvestades nimetatud õiguste ja vabaduste olemust. Proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt võib piiranguid seada üksnes juhul, kui need on vajalikud ning vastavad tegelikult liidu poolt tunnustatud üldist huvi pakkuvatele eesmärkidele või kui on vaja kaitsta teiste isikute õigusi ja vabadusi.“
- 138 Puutumatus ei saa aga olla Euroopa Parlamendi liikmete põhiõigus, kuna see on antud üksnes parlamendi huvides (vt eespool punkt 99). Selles osas ei oma tähtsust asjaolu, et selline puutumatus äravõtmise otsus muudab parlamendisaadiku õiguslikku olukorda ainuüksi selle tagajärjel, et kõnealune liiga kaotab protokoll nr 7 ette nähtud kaitse, kuna seeläbi taastatakse tema staatus isikuna, kelle suhtes kehtivad liikmesriikide üldkohaldatavad normid, ning tema suhtes saab kohaldada üldkohaldatavate normidega ette nähtud meetmeid näiteks tema kinnipidamiseks ja tema suhtes kriminaalmenetluse algatamiseks, ilma et seejuures oleks vaja vahenorme (vt analoogia alusel 18. juuni 2020. aasta kohtuotsus komisjon vs. RQ, C-831/18 P, EU:C:2020:481, punkt 45). Nimelt tähendab see asjaolu üksnes seda, et hagejatel on õigus vaidlustada vaidlustatud otsused liidu kohtus.

- 139 Kuigi Euroopa Parlamendi liikmetele antud immunitet aitab kaasa kandideerimise põhiõiguse tõhususele, eelkõige võimaldades Euroopa Parlamenti valitud isikutel teha vajalikke toiminguid, et oma mandaati kasutama hakata (vt selle kohta 19. detsembri 2019. aasta kohtuotsus Junqueras Vies, C-502/19, EU:C:2019:1115, punkt 86), ei saa seda siiski segi ajada selle õigusega.
- 140 Pealegi ei too parlamentaarse puutumatus äravõtmine isenesest kaasa mingeid tagajärgi mandaadi täitmisele. Selle eesmärk on üksnes võimaldada liikmesriigi ametiasutustel jätkata riigisisest menetlust. Seega võivad ainult need otsused, mille liikmesriigi ametiasutused võivad selle menetluse tulemusel vastu võtta, viia mandaadi teostamise piiramiseni või koguni selle kaotamiseni ning sellisena riivata kandideerimisõiguse kasutamist.
- 141 Samadel põhjustel ei too puutumatus äravõtmise otsus kaasa mingeid tagajärgi hagejate vabadusele, eelkõige liikumisvabadusele, ega riku nende süütuse presumptsiooni. Sellega seoses tuleb meenutada, et küsimus, kas protokoll nr 7 artikli 9 alusel parlamentaarse puutumatus äravõtmise tingimused olid selle taotluse esitamise ajal täidetud, erineb küsimusest, kas asjaomastele parlamendiliikmetele etteheidetavad asjaolud on tuvastatud, kuna see küsimus kuulub liikmesriigi ametiasutuste pädevusse (17. septembri 2020. aasta kohtuotsus Troszczyński vs. parlament, C-12/19 P, EU:C:2020:725, punkt 57).
- 142 Järelikult tuleb hagejate argumentid selle kohta, et vaidlustatud otsused riivavad teatavaid EIÕK-s ja hartas tunnustatud põhiõigusi, põhjendamatus tõttu tagasi lükata. Seetõttu on nende argumentid, mille eesmärk on tõendada, et need riived ei vasta harta artikli 52 lõikes 1 sätestatud nõuetele, tulemusel ja need tuleb sel põhjusel tagasi lükata.
- 143 Kõigest eeltoodust tuleneb, et kuues väide tuleb tagasi lükata osas, milles see tugineb sellele, et parlament on rikkunud piire, mis on seatud tema õigusele puutumatus ära võtta.

Kuues väide osas, milles see tugineb faktivigadele ja õigusnormi rikkumistele, mille parlament tegi, kui ta hindas fumus persecutionis't, ja seitsmes väide, et parlament on rikkunud hea halduse ja võrdse kohtlemise põhimõtteid ning teinud fumus persecutionis'e hindamisel ilmseid vigu

- 144 Kuues väide puudutab eelkõige sisuliselt õigusnormi rikkumisi ja faktivigu, mille parlament väidetavalt tegi, kui ta analüüsis *fumus persecutionis*'t. Seitsmes väide käsitleb esiteks hea halduse ja võrdse kohtlemise põhimõtete rikkumist, kuna parlament väidetavalt kaldus ilma põhistamata kõrvale oma varasemast puutumatus äravõtmise taotluste hindamise praktikast, ja teiseks ilmseid vigu, mille parlament on teinud *fumus persecutionis*'e hindamisel.
- 145 Parlament ja Hispaania Kuningriik vaidlevad nendele argumentidele vastu.

– Väidetavad õigusnormi rikkumised ja faktivead, mille parlament tegi fumus persecutionis'e analüüsimisel

- 146 Käesoleval juhul käsitles parlament protokoll nr 7 artikli 9 esimese lõigu punktis b ette nähtud puutumatus alates vaidlustatud otsuste punktist O ja küsimust, kas see puutumatus tuleb ära võtta või mitte, alates punktist Q. Eelkõige tõdes ta punktis T, et hagejatele esitatud süüdistus ei olnud ilmselgelt seotud nende positsiooniga parlamendiliikmena, vaid oli seotud nende varasemate ametikohtadega Kataloonias. Punktis U märkis ta, et samade asjaolude alusel olid uurimise all ka teised isikud, kes ei olnud Euroopa Parlamendi liikmed. Punktis V tuvastas ta, et need teod pandi toime 2017. aastal ja et kõnealune kriminaalmenetlus hagejate suhtes algatati

siis, kui nende poolt parlamendiliikme staatuse saamine oli üksnes hüpoteetiline. Seetõttu leidis parlament punktis W, et ta ei suutnud tõendada, et kõnealused kohtumenetlused olid algatatud hagejate poliitilise tegevuse ja seega tema poliitilise tegevuse kahjustamiseks.

- 147 Esimesena väidavad hagejad, et vaidlustatud otsustes on õigusnormi rikutud seoses parlamentaarse puutumatus eesmärgiga. Nende sõnul järeltas parlament väärtalt, et see kaitseb parlamendiliiget üksnes nende kohtumenetluste eest, mis puudutavad parlamendiliikme ülesannete täitmisel toimuvat tegevust või mis on sellest lahutamatu. Parlament tuletas nende sõnul seega ekslikult, et asjaolu, et kõnealune kriminaalmenetlus ei olnud seotud nende parlamendiliikme ülesannete täitmisega, põhjendas neilt puutumatus võtmist.
- 148 Sellega seoses tuleb märkida, et vaidlustatud otsuste punktis S korratakse teatise nr 11/2019 punktis 3 esitatud põhimõtet, mille kohaselt „parlamentaarne puutumatus eesmärk on kaitsta parlamenti ja selle liikmeid kohtumenetluse eest, milles käsitletakse parlamendiliikme kohustuste täitmisel tehtud tegusid, mida ei saa neist kohustustest eristada“.
- 149 Kõigepealt tuleb meenutada, et protokoll nr 7 artiklis 8 ette nähtud immunitet hõlmab üksnes parlamendiliikme kohustuste täitmisel avaldatud arvamusi või antud hääli. Seevastu protokoll nr 7 artiklis 9 ette nähtud immunitet hõlmab neid liikmeid parlamendi istungjärkude ajal, sealhulgas asjaolude osas, mis ei ole seotud parlamendiliikme kohustuste täitmisega. Käesolevas asjas ei ole selle immuniteedi ulatust kahtluse alla seatud. Nimelt ei ole vaidlust, et hagejatele laieneb protokoll nr 7 artikli 9 esimese lõigu punktis b ette nähtud immunitet, isegi kui kõnealune kriminaalmenetlus puudutab tegevusi, mis ei ole seotud parlamendiliikme kohustuste täitmisega.
- 150 Mis puudutab seejärel *fumus persecutionis*'e olemasolu hindamist, tuleb tõdeda, et sõltumata punkti S ebamäärasest sõnastusest, ei piirdunud parlament tõdemusega, et teod, mida hagejatele kõnealuses kriminaalmenetluses ette heidetakse, leidsid aset enne nende valimist parlamenti ning seega ei ole neil seost nende parlamendiliikme kohustuste täitmise raames läbi viidud tegevusega. Pealegi möönis parlament kohtuistungil, et selline asjaolu ei saa olla *fumus persecutionis*'e olemasolu hindamisel määrav.
- 151 *Fumus persecutionis*'e puudumise järeldamiseks tugines parlament mitmele asjaolule, mis tema arvates üheskoos välistavad *fumus persecutionis*'e. Tegemist on asjaoluga, et süüks pandavad teod pandi toime 2017. aastal, samas kui hagejad said parlamendiliikme staatuse 13. juunil 2019, aga ka asjaoludega, et esiteks esitati neile süüdistus 21. märtsil 2018, see tähendab ajal, mil Euroopa Parlamendi liikme staatuse oli hüpoteetiline, ning teiseks puudutas see süüdistus ka teisi isikuid, kes ei olnud Euroopa Parlamendi liikmed.
- 152 Järelikult tuleb asuda seisukohale, et vaidlustatud otsuste punktis S sisalduvat üldist kinnitust ei rakendatud nii, et parlamendiliikme puutumatus äravõtmise taotlus tuleb rahuldada, kui selle eesmärk on jätkata kohtumenetlust asjaolude suhtes, mis ei ole seotud parlamendiliikme kohustuste täitmisega.
- 153 Seega tuleb argument õigusnormi rikkumise kohta tagasi lükata.
- 154 Teisena väidavad hagejad, et parlament tugines *fumus persecutionis*'ele antud hinnangus kõnealuse kriminaalmenetluse staadiumiga seotud faktiveale. Nad väidavad, et vaidlustatud otsuste punktis B leidis parlament väärtalt, et kõnealune kriminaalmenetluse eeluurimisetapp oli nende suhtes lõpetatud, tuginedes kahele Tribunal Supremo (kõrgeim kohus) kohtumäärusele, sealhulgas 25. oktoobri 2018. aasta kohtumäärusele, mis neid ei puudutanud.

155 Tuleb meenutada, et vaidlustatud otsuste punktis B on märgitud järgmist:

„arvestades, et teod, mille eest esitati süüdistus, pandi väidetavalt toime 2017. aastal; arvestades, et süüdistuste esitamise määrus tehti selles kohtuasjas 21. märtsil 2018 ja seda kinnitati hilisemates kohtumäärustes edasikaebuste rahuldamata jätmise kohta; arvestades, et uurimine lõpetati 9. juuli 2018. aasta korraldusega ja kinnitati lõplikuks 25. oktoobril 2018; arvestades, et 9. juuli 2018. aasta kohtumäärusega kuulutati [esimene/teine/kolmas hageja] koos muude isikutega kohtu solvamises süüdi ning tehti otsus menetlus tema ja teiste isikute suhtes peatada, kuni nad on leitud“.

156 Kohtuistungil täpsustati, et esiteks punkti B kolmas fraas, mille kohaselt „uurimine lõpetati 9. juuli 2018. aasta korraldusega ja kinnitati lõplikuks 25. oktoobril 2018“, ei puuduta mitte hagejaid, vaid teisi kõnealuse kriminaalmenetlusega seotud isikuid, kes ei olnud kohtusse ilmumisest keeldunud, ning teiseks näitas kõnealuse kriminaalmenetluse staadiumi hagejate suhtes punkti B viimane fraas, milles viidatakse menetluse peatamisele. Samuti täpsustati, et kriminaalmenetluse eeluurimisetappi ei olnud hagejate suhtes lõpetatud, kuna riigisisese õiguse kohaselt ei saa seda etappi lõpetada ilma süüdistatavaid ära kuulamata.

157 Seega on hagejatel õigus, kui nad väidavad, et vaidlustatud otsuste punktis B on tehtud faktiviga või see on vähemalt ebaselge küsimuses, kas nende suhtes oli kõnealuse kriminaalmenetluse eeluurimise etapp lõpetatud.

158 Hagejate sõnul mõjutas see viga *fumus persecutionis*'e esinemise hindamist, kuna kui parlament oleks olnud teadlik, et nende suhtes on eeluurimine veel pooleli, oleks ta võinud asuda seisukohale, et nende suhtes Euroopa vahistamismääruste tegemine oli ebaoproportsionaalne.

159 Vaidlustatud otsuste punktist B nähtub siiski selgelt, et hagejate suhtes algatatud kriminaalmenetlus – olenemata selle staadiumist – peatati seetõttu, et hagejad keeldusid pädevatesse asutustes ilmumast, ning et just selle keeldumise ja asjaolu tõttu, et nad lahkusid Hispaania Kuningriigist, taotleti nende puutumatus äravõtmist, et oleks võimalik täita nende suhtes tehtud Euroopa vahistamismääruseid. Kohtusse ilmunud kaassüüdistatavate suhtes oli eeluurimismenetlus lõpetatud ja süüdimõistev kohtuotsus tehtud.

160 Selles kontekstis ei ilmne, et vaidlustatud otsuste viga või vähemalt ebaselgus kõnealuse kriminaalmenetluse täpse etapi osas oleks mõjutanud puutumatus äravõtmise taotluse läbivaatamist.

161 Eeltoodust tuleneb, et etteheide, et parlament on *fumus persecutionis*'e hindamisel teinud faktivigu ja rikkunud õigusnorme, tuleb põhjendamatus tõttu tagasi lükata.

– *Hea halduse ja võrdse kohtlemise põhimõtete väidetav rikkumine*

162 Hagejad väidavad, et parlament eiras väljakujunenud praktikat ega tuvastanud *fumus persecutionis*'t, samas kui esiteks olid süüdistused ilmselgelt põhjendamatud; teiseks on tõendatud selge kavatsus karistada parlamendiliikmeid nende poliitilise tegevuse eest; kolmandaks anti kõnealused vahistamismäärused Hispaania ametivõimude poliitiliste kalkulatsioonide alusel välja kolmandat korda; neljandaks põhjendati puutumatus äravõtmise taotlusi sooviga takistada neil oma parlamendiliikme mandaati teostamast; viiendaks oli kriminaalmenetlus algatatud poliitilise vastase poolt; kuuendaks algatati need menetlused ainult

parlamendiliikmete vastu; seitsmendaks esines tõsiseid kahtlusi nende põhiõiguste järgimises kõnealuses kriminaalmenetluses; kaheksandaks oli korduvalt palutud neile määrata hoiatavad sanktsioonid ja üheksandaks oli prokuratuur teinud meedias teatud avalikke avaldusi.

- 163 Hagejad väidavad samuti, et parlament eiras oma praktikat, mille kohaselt puutumatus ei tule ära võtta, kui muud liikmesriigid kui see, millest parlamendiliige oli valitud, karistavad etteheidetavate tegude eest kergemini, nagu käesoleval juhul tunnistati. Parlament eiras ka oma praktikat, mis seisneb esiteks selles, et immuniteti ei võeta ära, kui kriminaalmenetlus puudutab meelevalduste ja rahumeelsete avalike kohtumistega seotud süüdistusi, ning teiseks selles, et arvesse ei võeta ei etteheidetavate tegude kuupäeva ega kriminaalmenetluse alustamise kuupäeva.
- 164 Alustuseks tuleb meenutada, et institutsioonid on kohustatud teostama oma pädevust kooskõlas liidu õiguse üldpõhimõtetega, nagu võrdse kohtlemise ja hea halduse põhimõtted. Neid põhimõtteid arvestades peavad nad võtma arvesse sarnaste taotluste kohta juba tehtud otsuseid ning uurima eriti tähelepanelikult, kas tuleb teha samasisuline otsus või mitte. Võrdse kohtlemise ja hea halduse põhimõtete järgimisel peab aga arvestama seaduslikkuse põhimõttega (vt 17. jaanuari 2013. aasta kohtuotsus Gollnisch vs. parlament, T-346/11 ja T-347/11, EU:T:2013:23, punkt 109 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 165 Sellega seoses on võrdse kohtlemise põhimõttega vastuolus eelkõige see, kui sarnaseid olukordi koheldakse erinevalt, välja arvatud juhul, kui see on objektiivselt põhjendatud (vt 17. jaanuari 2013. aasta kohtuotsus Gollnisch vs. parlament, T-346/11 ja T-347/11, EU:T:2013:23, punkt 110 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 166 Esiteks, selleks et käesolevas asjas tõendada, et on olemas parlamendi praktika, milles keeldutakse parlamendiliikme puutumatus eest ära võtmisest, kui tema suhtes on alustatud menetlust tema poliitilise tegevuse tõttu, kui selle menetluse on algatanud poliitiline vastane või kui asjaomased riigisisised ametiasutused on taotlenud selle parlamendiliikme suhtes hoiatavaid sanktsioone, tuginevad hagejad 6. juuni 2003. aasta teatisele nr 11/2003, mille koostas parlamendi õigus- ja siseturukomisjon, mis tollel hetkel tegeles puutumatus küsimustega; see teatis kujutab endast kokkuvõtet parlamendi varasemast otsustuspraktikast. Teatises on märgitud, et puutumatus ei võeta ära juhul, kui aktid, mille alusel parlamendiliiget süüdistatakse, kuuluvad tema poliitilise tegevuse raamesse või on sellega otseselt seotud. Teatises on samuti täpsustatud, et puutumatus ei võeta *fumus persecutionis*'e korral, mis on määratletud kui „eeldus, et parlamendiliikme suhtes on kohtumenetlus algatatud kavatsusega kahjustada tema poliitilist tegevust“. Teatis toob näitena välja teatud hulga kaudseid tõendeid, mis võimaldavad eeldada *fumus persecutionis*'e olemasolu. Tuleb aga märkida, et see teatis asendati teatisega nr 11/2019 19. novembril 2019, kui viimane avaldati. Vastavalt teatise nr 11/2019 punktile 53 „asendab [see] [parlamendi] õiguskomisjoni kõik varasemad teatised ja muud dokumendid, mis käsitlevad komisjoni tavasid ja töökorda puutumatus valdkonnas“.
- 167 Teiseks väidab parlament, et teatises nr 11/2003 kokkuvõtlikult esitatud praktikast loobuti, et piirata juhtumeid, mil parlament keeldub puutumatus eest ära võtmisest. Tuleb märkida, et teatises nr 11/2019, nagu ka eelmises teatises nr 11/2016, mis võeti vastu 9. mail 2016, on *fumus persecutionis* määratletud kui ainus juhtum, mil puutumatus ei tule ära võtta, täpsustamata kriteeriume, mida tuleb arvesse võtta selle olemasolu tuvastamisel, ega tuvastamata nende juhtumite kategooriaid, mille puhul tuleks *fumus persecutionis*'t eeldada.

- 168 Kolmandaks, kuivõrd hagejad viitavad väljakujunenud praktikale, mille kohaselt parlament keeldub puutumatus eest ära võtmisest, kui asjaomase kohtumenetluse eesmärk on takistada parlamendiliikme kohustuste täitmist, siis tuleb märkida, et selle praktika olemasolu ei ole vaidlustatud ja parlament järgis käesolevas asjas just seda lähenemist.
- 169 Neljandaks, selleks et tuvastada parlamendi väljakujunenud praktika seoses *fumus persecutionis*'e tuvastamisel arvesse võetavate asjaoludega ja üldisemalt juhtumid, mil parlament keeldub mõnelt oma liikmelt puutumatus eest ära võtmisest, piirduvad hagejad viitamisega teatavatele parlamendi otsustele, näitamata siiski, kuidas on nende otsustega võimalik tõendada sellise praktika olemasolu.
- 170 Samuti tuleb märkida, et suurem osa hagejate viidatud otsustest võeti vastu aastatel 1982–2003. Need on seega osa praktikast, mis on kokku võetud teatises nr 11/2003, mille parlament sõnaselgelt kehtetuks tunnistas ja mis viimase sõnul on aegunud. Hagejad viitavad vaid umbes tosinale otsusele, mis on vastu võetud alates 2004. aastast. Kõige värskemad otsused tehti 2014.–2019. aasta ametiajal ja neid on seitse. Neist neli on otsused, millega parlament võttis asjaomastelt parlamendiliikmetelt puutumatus eest ära võtmise pärast seda, kui ta oli järeldanud, et *fumus persecutionis* puudub, ning hagejad tuginevad neile, et tõendada eespool punktis 168 mainitud praktikat, mida ei ole vaidlustatud.
- 171 Viiendaks, nagu väidab parlament, on iga otsus, mis tehakse vastusena puutumatus eest ära võtmise taotlusele, lahutamatu seotud juhtumi eriliste asjaoludega. Parlament kinnitab aga, ilma et talle vastu vaieldaks, et talle teadaolevalt ei ole ta kunagi menetlenud parlamendiliikme puutumatus eest ära võtmise taotlust, mille eesmärk on võimaldada täita vahistamismäärus, mille eesmärk on jätkata kriminaalmenetlust, mis algatati enne parlamendiliikme valimist.
- 172 Kõiki neid asjaolusid arvestades tuleb asuda seisukohale, et välja arvatud eespool punktis 168 mainitud vaidlustamata praktika, mida käesolevas asjas on järgitud, ei ole hagejad tõendanud, et vaidlustatud otsuste tegemise päeval oli olemas parlamendi väljakujunenud praktika, mis seisneb keeldumises võtta ära puutumatus eest ära võtmise punktides 162 ja 163 nimetatud juhtudel. Seega tuleb hea halduse põhimõtte ja võrdse kohtlemise põhimõtte rikkumisele tuginev etteheide tagasi lükata.

– *Fumus persecutionis*'e hindamisel väidetavalt tehtud ilmsed vead

- 173 Hagejad leiavad, et parlament sai puutumatus eest ära võtta alles pärast seda, kui ta välistas *fumus persecutionis*'e esinemise. Nad väidavad, et parlament tegi *fumus persecutionis*'e esinemise hindamisel ilmseid vigu, kui ta ei võtnud arvesse tõendeid, mille nad talle esitasid. Seega põhjendas parlament nende sõnul oma hinnangut ekslikult, võttes arvesse „esialgset“ kriminaalmenetlust ja esimesi Euroopa vahistamismäärusi, mis olid ometi kehtetuks tunnistatud, kuigi ta oleks pidanud arvesse võtma kriminaalmenetlust selle „uuesti alustamisel“, see tähendab 14. oktoobri ja 4. novembri 2019. aasta Euroopa vahistamismäärusi. Nii toimides eiras parlament mitut asjakohast kaalutlust, eelkõige asjaolu, et alates 18. juulist 2018 ei kehtinud nende suhtes enam ükski Euroopa vahistamismäärus ja et viimased Euroopa vahistamismäärused tehti alles pärast nende valimist parlamenti pärast seda, kui Hispaania ametivõimud olid läbi kukkunud oma katsetes takistada neil valimistel kandideerimast ja seejärel vannet andmast. Nende vahistamismääruste ainus eesmärk on takistada neil parlamendis tööle asuda, kuigi nad on katalaani vähemuse ainsad esindajad.

- 174 Esimesena, mis puudutab hagejate väidet, et parlament tegi vea, kui ta hindas *fumus persecutionis*'e esinemist seoses kõnealuse kriminaalmenetlusega, mitte ainult seoses 2019. aasta oktoobris ja novembris tehtud Euroopa vahistamismäärustega, siis tuleb meenutada, et *fumus persecutionis* on tuvastatud, kui esinevad faktilised asjaolud, mis viitavad sellele, et kohtumenetlust alustati kavatsusega kahjustada parlamendiliikme poliitilist tegevust. Eespool viidatud Euroopa vahistamismäärused on nimelt tehtud hagejate suhtes algatatud kõnealuses kriminaalmenetluses, mis oli peatatud, kuna nad keeldusid pädevatesse riigisisestesse asutustesse ilmumast. Nimelt on nende vahistamismääruste eesmärk vahistada hagejad muus liikmesriigis kui Hispaania Kuningriik, et nad antaks üle Hispaania ametiasutustele, et kõnealune kriminaalmenetlus saaks jätkuda. Järelikult ei ole hagejatel alust väita, et parlament tegi asjaomasel õiguslikus menetluses vea *fumus persecutionis*'e esinemise hindamisel.
- 175 Hagejad heidavad parlamendile ette ka seda, et ta ei võtnud arvesse asjaolu, et nendest kõigi suhtes oli tehtud kaks varasemat Euroopa vahistamismäärust, üks 2017. aasta novembris, mis tühistati järgmisel kuul, ja teine 2018. aasta märtsis, mis tühistati 2018. aasta juulis, ning seega ei ole nende suhtes alates sellest kuupäevast enam kehtivat Euroopa vahistamismäärust. Hagejate sõnul tõendab selline asjaolu, et 14. oktoobri ja 4. novembri 2019. aasta Euroopa vahistamismääruste eesmärk – mis olid tehtud pärast nende valimist parlamenti – oli kahjustada nende ülesannete täitmist parlamendis.
- 176 Sellega seoses ilmneb kohtuistungil toimunud vaidlustest, et kui parlamendiliikmele etteheidetavate tegude ja tema suhtes menetluse algatamise vaheline aeg on ebaharilikult pikk, siis võib see – kui seda ei ole põhjendatud – olla *fumus persecutionis*'e hindamisel asjakohane tegur. Nii võib see olla ka juhul, kui selline ajavahemik oleks möödunud esimese vahistamismääruse tühistamise ja uue vahistamismääruse tegemise vahel.
- 177 Käesoleval juhul tuleb siiski märkida, et 2018. aasta märtsis tehtud Euroopa vahistamismääruste tühistamise ning 14. oktoobri ja 4. novembri 2019. aasta Euroopa vahistamismääruste tegemise vaheline aeg on lühem kui 16 kuud. Lisaks märkis Hispaania Kuningriik, et viimati nimetatud Euroopa vahistamismäärused tehti pärast seda, kui 14. oktoobril 2019 oli teiste süüdistatavate suhtes tehtud süüdimõistev kohtuotsus, mille tõttu hagejate vastu esitatud süüdistusi osaliselt muudeti.
- 178 Selles kontekstis ei ole hagejatel alust väita, et kuna parlament ei võtnud arvesse asjaolu, et 2018. aasta juulist kuni 2019. aasta oktoobrini või novembrini puudusid kehtivad Euroopa vahistamismäärused, tegi ta ilmse hindamisvea.
- 179 Teisena väidavad hagejad ühelt poolt, et neid puudutavad süüdistused on ilmselgelt põhjendamata. Neile on esitatud süüdistus referendumi ebaseaduslikus korraldamises, mis ei ole enam Hispaanias süütegu. Nad tuginevad ka inimõigusi kaitsvate organisatsioonide avaldustele ja otsustele, õiguslikele arvamustele, kohtuotsustele ja poliitilistele avaldustele. Teiselt poolt väidavad hagejad, et teiste liikmesriikide õigusnormid karistavad etteheidetavate tegude eest kergemini või ei kvalifitseeri neid süüteks. Nad lisavad, et vaidlustatud otsuste tegemise päeval oli Hispaanias käimas reform, et uuesti määratleda või koguni kaotada mässule õhutamise süütegu, ning et eespool viidatud 14. oktoobri 2019. aasta kohtuotsusega süüdi mõistetud üheksale isikule anti 22. juunil 2021 armu. Nad lisavad, et kõigile kõnealuste asjaoludega seotud isikutele ei esitatud süüdistusi.

- 180 Sellega seoses on küsimus, kas protokoll nr 7 artikli 9 alusel parlamentaarse puutumatus e aravõtmise tingimused on selle taotlemise ajal täidetud, eraldiseisev küsimusest, kas asjaomasele parlamendiliikmele etteheidetavad teod on tõendatud, kuna viimane küsimus kuulub liikmesriigi ametiasutuste pädevusse (vt eespool punkt 141). Samuti ei ole puutumatus e aravõtmise taotluse läbivaatamisel parlamendi ülesanne otsustada menetluse algatamise otstarbekuse üle (vt selle kohta 17. oktoobri 2018. aasta kohtuotsus *Jalkh vs. parlament*, T-26/17, ei avaldata, EU:T:2018:690, punkt 83, ja 30. aprilli 2019. aasta kohtuotsus *Briois vs. parlament*, T-214/18, ei avaldata, EU:T:2019:266, punkt 47) ja sellega seoses hinnata, kas riigisisised õigusnormid, millega on ette nähtud rikkumised, mille põhjal on asjaomaste parlamendiliikmete vastu kohtumenetlus algatatud, on sobivad.
- 181 Lisaks ei ole käesolevas asjas vaidlust selles, et hagejatele esitati süüdistus väidetavate rikkumiste eest, mis on ette nähtud karistus e adustikus (*Ley Orgánica del Código Penal*), mis kehtis nii väidetavate rikkumiste toimepanemise ajal kui ka vaidlustatud otsuste tegemise päeval.
- 182 Sellest järeldub, et kuna eespool punktis 179 nimetatud argumentide eesmärk on seada kahtluse alla hagejatele etteheidetavate tegude tegeliku toimumise, nende kvalifitseerimise Hispaania karistusõiguse alusel ja selle, kas need asjaolud põhjendavad nende suhtes toimuvat kriminaalmenetlust või mitte, siis on need argumentid tulemusetud ja tuleb sel põhjusel tagasi lükata.
- 183 Kolmandana, nagu on tõdetud eespool punktis 151, järeldas parlament *fumus persecutionis* e puudumist mitme asjaolu põhjal, mida käsitleti koos, nimelt asjaolu, et süüks pandavad teod pandi toime 2017. aastal, samas kui hagejad said parlamendiliikme staatuse 13. juunil 2019, ning faktilised asjaolud, et esiteks esitati neile süüdistus 21. märtsil 2018, ajal, mil Euroopa Parlamendi liikme staatuse oli hüpoteetiline, ning teiseks puudutas see süüdistus ka teisi isikuid, kes ei olnud Euroopa Parlamendi liikmed.
- 184 Nii toimides leidis parlament, et need faktilised asjaolud koos vaadelduna välistavad igasuguse *fumus persecutionis* e kahtluse, vaatamata hagejate esitatud tõenditele. Sellest järeldub, et nende argument, et parlament võttis neilt puutumatus e ära, välistamata *fumus persecutionis* e olemasolu, on faktiliselt põhjendamatu ja tuleb sel põhjusel tagasi lükata.
- 185 Järgmiseks, osas, milles hagejad heidavad parlamendile ette, et viimane ei analüüsinud kõnealuses kriminaalmenetluses toimunud väidetavaid rikkumisi, tuleb meenutada, et *fumus persecutionis* e esinemise hindamisel ei ole parlamendi ülesanne hinnata kõnealuse menetluse käigus kohtute vastu võetud aktide õiguspärasust, kuna see küsimus kuulub liikmesriigi ametiasutuste ainupädevusse (vt eespool punkt 126). Ühtlasi pöördusid hagejad ka nende asutuste poole. Samas ei saa välistada, et parlament võib oma väga ulatusliku kaalutusõiguse raames tugineda teatavatele faktilistele asjaoludele, millele on viidatud nende rikkumiste põhjendamiseks, et järeldada *fumus persecutionis* t.
- 186 Käesolevas asjas tuleb asuda seisukohale, et hagejad ei ole tõendanud, et parlament tegi ilmse hindamisvea, kui ta tugines *fumus persecutionis* e olemasolu välistamiseks eespool punktis 183 viidatud asjaoludele. Eelkõige neid asjaolusid arvestades ei sea seda järeldust kahtluse alla asjaolud, et esiteks toimub hagejate suhtes kohtumenetlus nende riigisisese poliitilise tegevuse tõttu; teiseks võidakse kõnealuse kriminaalmenetluse raames või selle lõpus neil ajutiselt takistada oma mandaadi teostamist või nad võivad isegi selle kaotada; kolmandaks esitas Hispaania partei VOX asjaomas e kriminaalmenetluses *actio popularis* e ja neljandaks tehti nende kohta mitu avalikku negatiivset avaldust, milles kutsuti üles määrama neile hoiatavad

karistused. Sama kehtib hagejate väidete kohta, millega soovitakse kahtluse alla seada nende õigusasutuste erapooletust, kes osalesid kõnealusel kriminaalmenetluses. Lõpuks ei saa hagejad selleks, et tõendada, et parlament tegi *fumus persecutionis*'e hindamisel ilmse vea, tulemuslikult tugineda vaidlustatud otsustest hilisematele sündmustele, nagu asjaolu, et Hispaania ametivõimud kuulasid neid ja nende nõustajaid pealt, ning keskvalimiskomisjoni 3. novembri 2022. aasta teade.

- 187 Järelikult tuleb kuues väide tagasi lükata osas, mille kohaselt on parlament *fumus persecutionis*'e analüüsimisel teinud faktivigu ja õigusnormi rikkunud, ning lükata tagasi seitsmes väide.

Kaheksas väide, et on rikutud hea halduse ja võrdse kohtlemise põhimõtteid, kuna parlament keeldus kohaldamast parlamendi kodukorra artikli 9 lõiget 7

- 188 Hagejad väidavad, et parlament kaldus põhjendamatult kõrvale oma praktikast, mille kohaselt juhul, kui esineb oht, et parlamendiliige võidakse ilma süüdimõistva kohtuotsuseta vahistada, keeldub parlament puutumatusse äravõtmisest või kohaldab oma kodukorra artikli 9 lõiget 7.

- 189 Parlament ja Hispaania Kuningriik väidavad, et kaheksas väide ei ole sisuliselt põhjendatud.

- 190 Selleks et tõendada, et parlament ei järginud varasemat praktikat, mille kohaselt ei võeta puutumatusse või kohaldatakse parlamendi kodukorra artikli 9 lõiget 7, kui esineb oht, et mõni parlamendi liikmetest võetakse vahi alla ilma eelneva süüdimõistva kohtuotsuseta, tuginevad hagejad teatavatele otsustele, mille parlament tegi puutumatusse kohta aastatel 1984–2011.

- 191 Siiski on hagejad esiteks üksnes viidanud nendele otsustele, tõendamata siiski, kuidas need suudavad tõendada, et vaidlustatud otsuste tegemise päeval oli väidetav praktika olemas.

- 192 Teiseks ei tõenda hagejad, kuidas on eespool viidatud otsused seotud selliste olukordadega, mis on võrreldavad nende omaga. Sellega seoses tuleb tõdeda, et käesolevas asjas on puutumatusse äravõtmise taotluste eesmärk võimaldada täita Euroopa vahistamismäärusi, mis on tehtud pärast seda, kui apellandid keeldusid Hispaania pädevate asutuste ette ilmumast. Nende eesmärk on seega võimaldada vahistada hagejad, et anda nad üle Hispaania ametivõimudele, et asjaomast kriminaalmenetlust saaks jätkata. Ükski viidatud otsustest ei ole aga seotud sellise olukorraga.

- 193 Seega tuleb kaheksas väide tagasi lükata.

Neljas väide, mis sisuliselt käsitleb seda, et on rikutud õigust olla ära kuulatud

- 194 Neljas väide koosneb sisuliselt kahest osast.

- 195 Esimeses osas väidavad hagejad, et neid ei kuulatud ära mitme dokumendi osas, millega neil ei olnud võimalik tutvuda. Nad lisavad, et ei saa välistada, et neil dokumentidel oli vaidlustatud otsustele määrav mõju. Teises osas väidavad hagejad, et õiguskomisjoni esimees piiras nende kuulamisel nende õigust olla ära kuulatud ning et raportöör ei olnud kohal, kui esimene hageja tegi sissejuhatavaid märkusi. Repliigis väidavad hagejad, et parlamendi menetluskomisjoni esitatud seisukoht hagiavalduse lisa 44 vastuvõetamatusse kohta (ehk õiguskomisjonile 15. veebruaril 2021 esitatud hagejate seisukohad) näib tõendavat, et hagejate seisukohti ei võetud arvesse, kuigi need võisid mõjutada puutumatusse äravõtmise taotluste tulemust.

- 196 Parlament ja Hispaania Kuningriik vaidlevad nendele argumentidele vastu.
- 197 Harta artikli 41 lõike 2 punkti a kohaselt kätkeb õigus heale haldusele eelkõige igapäevase õigust, et teda kuulatakse ära enne seda, kui tema suhtes kohaldatakse üksikmeedet, mis võib teda kahjustada. See õigus, mis on osa kaitseõigustest, on liidu õiguse aluspõhimõte (vt selle kohta 18. juuni 2020. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* RQ, C-831/18 P, EU:C:2020:481, punktid 64 ja 65 ning seal viidatud kohtupraktika). See tagab igale isikule võimaluse enne teda puudutava otsuse vastuvõtmist tõhusalt väljendada oma seisukohta nende faktide ja asjaolude tõlevastavuse ja asjakohasuse suhtes, mille alusel see otsus tehti (vt 17. jaanuari 2013. aasta kohtuotsus Gollnisch *vs.* parlament, T-346/11 ja T-347/11, EU:T:2013:23, punkt 176 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 198 Väljakujunenud kohtupraktikast tuleneb, et kui on rikutud kaitseõigusi, konkreetsemalt õigust olla ära kuulatud, toob see asjaomase haldusmenetluse lõpus tehtud otsuse tühistamise kaasa vaid juhul, kui ilma selle rikkumiseta oleks menetluse tulemus võinud olla teistsugune. Sellega seoses ei ole hageja, kes väidab, et tema kaitseõigusi on rikutud, kohustatud tõendama, et asjaomase liidu institutsiooni otsuse sisu oleks olnud teistsugune, vaid üksnes seda, et selline võimalus ei ole täielikult välistatud. Seda küsimust tuleb hinnata muu hulgas iga juhtumi konkreetsete faktiliste ja õiguslike asjaolude alusel (vt selle kohta 18. juuni 2020. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* RQ, C-831/18 P, EU:C:2020:481, punktid 105–107 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 199 Neljanda väite kahte osa tuleb hinnata neid põhimõtteid arvestades.
- *Esimene väiteosa, mille kohaselt ei olnud hagejatel võimalik tutvuda kolme dokumendiga*
- 200 Esiteks väidavad hagejad, et neid ei kuulatud ära 25. oktoobri 2018. aasta kohtumääruse kohta, millele parlament tugines, kui ta leidis ekslikult, et kriminaaluurimine oli lõpetatud, ja mida ei olnud toimikus.
- 201 Sellega seoses tuleb meenutada, et see kohtumäärus ei puuduta hagejaid, vaid teisi asjaomases kriminaalmenetluses osalenud isikuid, kes ei olnud keeldunud kohtusse ilmumast (vt eespool punkt 156).
- 202 Ühtlasi leiti, et selles kontekstis ei ilmne, et vaidlustatud otsuste viga või vähemalt ebaselgus kõnealuse kriminaalmenetluse täpse etapi osas oleks mõjutanud puutumatus äravõtmise taotluse läbivaatamist (vt eespool punkt 160).
- 203 Sellest järeldub, et isegi kui oleks võimalik tuvastada, et on rikutud õigust olla ära kuulatud, kuna hagejatele ei antud võimalust esitada selle kohtumääruse kohta oma märkusi, ei saaks see õigustada vaidlustatud otsuste tühistamist.
- 204 Teiseks väidavad hagejad, et nad ei saanud võtta seisukohta Hispaania Kuningriigi argumentide kohta 11. juuni 2014. aasta ja 30. septembri 2020. aasta teadetes, mis saadeti parlamendile ja mis puudutasid asutust, kes on pädev taotlema parlamendiliikmelt puutumatus äravõtmist (vt eespool punktid 81 ja 82), kuid mida neile ei edastatud.
- 205 Vaidlust ei ole siiski selles, et riigisisese kohtupraktika kohaselt on Tribunal Supremo (kõrgeim kohus) kriminaalkollegium pädev taotlema Hispaania Kuningriigist valitud parlamendiliikme puutumatus äravõtmist (vt eespool punkt 84). Sellest tuleneb, et hagejad ei ole tõendanud, et vaidlustatud otsuste sisu oleks võinud olla erinev, kui neid oleks ära kuulatud Hispaania Kuningriigi eespool viidatud teadete osas.

- 206 Kolmandaks väidavad hagejad, et nad ei saanud vaatamata nende taotlusele tutvuda raportööri koostatud „tavapärase teatisega [õigus]komisjoni liikmetele“, mis on ette nähtud selle komisjoni 10. veebruari 2015. aasta teatises ja mis sisaldab raportööri koostatud kokkuvõtet iga puutumatuses seotud juhtumi peamistest asjaoludest ning saadud dokumentide täielikku nimekirja.
- 207 Parlament kinnitab siiski, ilma et talle vastu vaieldaks, et käesolevas asjas ei ole koostatud mingit „tavapärasest teatist“, kuna see oli ette nähtud 10. veebruari 2015. aasta teatises, mis asendati teatisega nr 11/2019, milles seda enam ei mainita.
- 208 Neljandaks väidavad hagejad pärast kostja vastuse ja selle lisade esitamist repliigis, et neil ei olnud võimalik tutvuda teatisega nr 1/20, st teatisega, millega õiguskomisjoni liikmetele edastati esimese ja teise hageja puutumatuses äravõtmise taotlused, millele oli lisatud väljavõtte Tribunal Supremo (kõrgeim kohus) 14. oktoobri 2019. aasta kohtuotsusest, millega mõisteti süüdi need asjaomase kriminaalmenetluse keskmes olevad isikud, kes ei olnud keeldunud kohtusse ilmumast.
- 209 Sellega seoses tuleb märkida, et hagejate puutumatuses äravõtmise taotlustele oli lisatud mitu lisa, mida on nimetatud eespool punktides 11 ja 15 viidatud kohtumäärustes, sealhulgas Tribunal Supremo (kõrgeim kohus) eespool viidatud 14. oktoobri 2019. aasta kohtuotsuses. Vaidlust ei ole selles, et hagejatel oli võimalik esitada oma seisukohad dokumentide kohta, mis kuulusid puutumatuses äravõtmise toimikusse, millega hagejad said tutvuda. Teatis nr 1/20, mis on lihtsalt edastamisteatis, ei lisa ühtegi olulist tõendit nendele dokumentidele, mille kohta oleks hagejatele tulnud anda võimalus esitada oma märkused. Isegi kui oletada, et teatist nr 1/20 ei tehtud hagejatele teatavaks – kuid parlament vaidleb sellele vastu –, ei mõjuta see asjaolu järelikult kuidagi vaidlustatud otsuste tulemust. Seega tuleb argument tagasi lükata, ilma et oleks vaja teha otsust parlamendi esitatud asja läbivaatamist takistava asjaolu kohta.
- 210 Järelikult tuleb neljanda väite esimene osa tagasi lükata.
- *Teine väiteosa, mille kohaselt on hagejate kuulamisel rikutud õigust olla ära kuulatud*
- 211 Parlamendi kodukorra artikli 9 lõike 6 kolmandas lõigus on sätestatud, et õiguskomisjoni esimees kutsub parlamendiliikme, kelle puutumatuses äravõtmist on taotletud, kuulamisele ja parlamendiliige võib loobuda õigusest olla ära kuulatud. Samuti tuleb märkida, et teatise nr 11/2019 jaotises „Kuulamised“ asuva punkti 20 kohaselt võib parlamendiliige, kelle puutumatuses käsitletakse, või teda esindav parlamendiliige võtta sõna üksnes kuulamisel, mis on vabatahtlik. Ta võib teha sissejuhatavaid märkusi, mis ei või ületada 15 minutit ja millele järgnevad lühikesed vastused komisjoni liikmete küsimustele. Lisaks on teatises pealkirja „Kõneaeg“ all punktis 11 sätestatud, et arvestades piiratud aega, mis õiguskomisjonil on puutumatuses juhtumite läbivaatamiseks, reguleerib esimees kõneaega rangelt. Punktis 13 on samuti täpsustatud, et kuulamise korral võivad küsimuste esitamiseks lühidalt sõna võtta muud õiguskomisjoni liikmed peale raportööri.
- 212 Käesolevas asjas heidavad hagejad õiguskomisjoni esimehele ette, et viimane järgis rangelt eespool punktis 211 nimetatud põhimõtteid, kuigi kõnealuste juhtumite keerukus oleks õigustanud nendest kõrvalekaldumist, ja raportöör ei kuulanud esimese hageja sissejuhatavaid märkusi.
- 213 Selles osas ei ole vaidlust, et igal hagejal oli 15 minutit aega esitada sissejuhatavaid märkusi ning nad said vastata õiguskomisjoni liikmete esitatud küsimustele vastavalt teatises nr 11/2019 sätestatud põhimõtetele.

- 214 Samuti tuleb meenutada, et hagejad edastasid õiguskomisjonile mitu korda oma seisukohad koos tõenditega, mida nad pidasid asjakohaseks puutumatus e äravõtmise taotluste läbivaatamisel. Seega said nad ka sel viisil teostada oma õigust olla ära kuulatud, tehes menetluse käigus teatavaks oma seisukoha. Sellega seoses ei ole tõendatud ega ilmne ka parlamendi märkustest lisa A44 ametliku esitamise kohta, mis koosnes seisukohtadest, mille hagejad esitasid 15. veebruaril 2021 õiguskomisjoni liikmetele, ega nende lisadest, et see komisjon ei võtnud viidatud lisa enne vaidlustatud otsuste vastuvõtmist arvesse.
- 215 Mis puudutab asjaolu, et raportöör ei viibinud füüsiliselt kohal, kui esimene hageja esitas õiguskomisjoni 14. jaanuari 2021. aasta koosolekul oma sissejuhatavad märkused, siis ei ole täpsustatud, kuidas selline asjaolu on vastuolus parlamendi sise-eeskirjadega või rikub õigust olla ära kuulatud. Ühtlasi märgib parlament, ilma et talle oleks vastu vaieldud, et raportöör osales selle koosoleku alguses distantsilt, kuni tehniline probleem viis tema füüsilise osalemiseni.
- 216 Järelikult tuleb väite teine osa põhjendamatus e tõttu tagasi lükata.
- 217 Seetõttu ei ole hagejatel alust väita, et on rikutud nende õigust olla ära kuulatud. Igal juhul ja selle tagajärjel tuleb samuti tagasi lükata etteheide, et on rikutud õigust tutvuda dokumentidega ja õigust tõhusale kohtulikule kaitsele, mis hagejate vastavate argumentide puudumisel tugineb eranditult sellele, et väidetavalt on rikutud õigust olla ära kuulatud.
- 218 Seega tuleb neljas väide tagasi lükata.

Kolmas väide, et on rikutud erapooletuse põhimõtet

- 219 Kolmanda väite kohaselt on väidetavalt rikutud harta artikli 41 lõikes 1 ette nähtud erapooletuse põhimõtet, millest tuleneb ka ELTL artikli 15 ning harta artikli 39 lõike 2 ning artiklite 47 ja 48 rikkumine. Kolmas väide jaguneb neljaks osaks, millest esimese kohaselt esineb rikkumine, kuna kolmele puutumatus ega seotud juhtumile määrati vaid üks raportöör, teise kohaselt ei olnud raportöör erapooletu ja kolmanda kohaselt ei olnud õiguskomisjoni esimees erapooletu. Neljandas osas väidavad hagejad, et selle komisjoni töö suletud uste taga takistab neil tõendada, millist mõju avaldab raportööri ja komisjoni esimehe erapooletuse puudumine vaidlustatud otsustele.
- 220 Parlament, keda toetab Hispaania Kuningriik, vaidleb nendele argumentidele vastu.
- 221 Sissejuhatuseks tuleb esimesena meenutada, et liidu institutsioonid, organid ja asutused peavad austama liidu õigusega tagatud põhiõigusi, mille hulka kuulub harta artiklis 41 sätestatud õigus heale haldusele.
- 222 Harta artikli 41 lõikes 1 on muu hulgas sätestatud, et igäühel on õigus sellele, et liidu institutsioonid, organid ja asutused käsitleksid tema küsimusi erapooletult ja õiglaselt. Tegu on ühega liidu õiguse üldpõhimõtetest (vt selle kohta 20. detsembri 2017. aasta kohtuotsus Hispaania vs. nõukogu C-521/15, EU:C:2017:982, punktid 88 ja 89). Erapooletuse nõue, mis kehtib institutsioonidele, organitele ja asutustele nende ülesannete täitmisel, on mõeldud liidu aluseks oleva võrdse kohtlemise tagamiseks (vt 27. märtsi 2019. aasta kohtuotsus August Wolff ja Remedia vs. komisjon, C-680/16 P, EU:C:2019:257, punkt 26 ning seal viidatud kohtupraktika).

- 223 Selle nõudega soovitakse eelkõige vältida võimalikke huvide konflikte institutsioonide, organite ja asutuste nimel tegutsevate ametnike ja teenistujate puhul. Võttes arvesse, kui oluline on sõltumatuse ja terviklikkuse tagatis nii institutsioonide, organite ja asutuste sisemiseks toimimiseks kui ka väliseks kuvandiks, hõlmab erapooletuse nõue kõiki asjaolusid, mille puhul asjas otsust tegema palutud ametnik või teenistuja peab mõistlikult aru saama, et kolmandatele isikutele võivad need näida mõjutavat tema sõltumatust selles valdkonnas (vt 27. märtsi 2019. aasta kohtuotsus August Wolff ja Remedia vs. komisjon, C-680/16 P, EU:C:2019:257, punkt 26 ning seal viidatud kohtupraktika).
- 224 Selline erapooletuse nõue kehtib ka parlamendiliikmete suhtes, kes osalevad parlamendi haldusülesandeid puudutavate otsuste vastuvõtmisel (vt selle kohta 7. novembri 2019. aasta kohtuotsus ADDE vs. parlament, T-48/17, EU:T:2019:780, punkt 61, ja 12. oktoobri 2022. aasta kohtuotsus Vasallo Andrés vs. parlament, T-496/21, ei avaldata, EU:T:2022:628, punktid 20–24).
- 225 Poliitilised otsused, millega parlament teeb otsuse puutumatus eesmärgi taotluse kohta (vt eespool punkt 112), võivad muuta selgelt asjaomase parlamendiliikme õiguslikku olukorda, kaotades kaitse, mille see puutumatus talle annab, ning selles osas võib nende peale esitada tühistamishagi. Selles kontekstis ja nagu märkis Euroopa Kohtu asepresident 24. mai 2022. aasta kohtumääruses Puigdemont i Casamajó jt vs. parlament ja Hispaania (C-629/21 P(R), EU:C:2022:413, punkt 192), peavad menetlusega, mis võib viia sellise otsuse vastuvõtmiseni, tingimata kaasnema piisavad individuaalsed tagatised.
- 226 Parlament kehtestab seega puutumatus eesmärgi taotluse uurimise etapi, mis on usaldatud pädevale komisjonile, käesoleval juhul õiguskomisjonile, kelle ülesanne on koostada otsuse eelnõu, mis läheb täiskogu istungil hääletamisele. Puutumatus eesmärgi taotluse uurimise etapis tuleb tõdeda, et parlamendi sise-eeskirjade kohaselt on asjaomasel parlamendiliikmel harta artikli 41 lõikes 2 ette nähtud õigused, st õigus olla ära kuulatud ja õigus tutvuda tema toimikuga, ning parlamendil on kohustus oma otsust põhjendada. Selles etapis peab asjaomasel parlamendiliikmel olema ka harta artikli 41 lõikes 1 ette nähtud õigus sellele, et tema juhtumit käsitletak erapooletult ja õiglaselt, nagu parlament möönis oma menetlusdokumentides ja kohtuistungil. Erapooletuse nõude puhul tuleb siiski tingimata arvesse võtta asjaolu, et parlamendiliikmed, kes on selle komisjoni liikmed, ei ole määratluse kohaselt poliitiliselt neutraalsed, mis eristab neid ametnikest ja teenistujatest, kes tegutsevad liidu institutsioonide, organite ja asutuste nimel.
- 227 Teisena hõlmab erapooletuse nõue esiteks subjektiivset erapooletust, mis tähendab, et asjasse puutuva institutsiooni ükski liige, kes küsimusega tegeleb, ei tohi väljendada oma erapoolikust või isiklike eelarvamusi, ning teiseks objektiivset erapooletust, mis tähendab, et institutsioon peab pakkuma piisavaid tagatisi, et välistada mis tahes põhjendatud kahtlused selles suhtes (vt selle kohta 25. veebruari 2021. aasta kohtuotsus Dalli vs. komisjon, C-615/19 P, EU:C:2021:133, punkt 112 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 228 Kolmandat väidet tuleb analüüsida nendest kaalutlustest lähtudes.

– Kolmanda väite esimene osa, et kolmele juhtumile määrati vaid üks raportöör

- 229 Esimeses osas väidavad hagejad, et parlament nimetas salaja ja ilma põhistuseta ühe raportööri vaatama läbi kolme puutumatusse äravõtmise taotlust, eirates teatise nr 11/2019 punkte 6 ja 8. Nende sõnul tähendab selle olulise vorminõude järgimata jätmine seda, et on rikutud harta artikli 41 lõikega 1 neile tagatud õigust sellele, et nende küsimusi käsitletaks erapooletult ja õiglaselt.
- 230 Sellega seoses tuleb meenutada, et parlamendi kodukorra artiklis 9 „Puutumatusse seotud menetlused“ on ette nähtud, et kui puutumatusse äravõtmise taotlustest antakse teada täiskogu istungil, edastatakse taotlused vastutavale komisjonile, kes esitab ettepaneku teha põhistatud otsus, pärast seda, kui ta on asjaomasele parlamendiliikmele andnud võimaluse anda selgitusi ning vajaduse korral küsinud asjaomaselt asutuselt teavet ja selgitusi. Artikli 9 lõikes 11 on samuti ette nähtud, et komisjon peab käsitlema puutumatusse küsimusi ülima konfidentsiaalsusega. Ülejäänud osas määrab vastutav komisjon artikli 9 kohaldamise põhimõtted kindlaks vastavalt selle artikli lõikele 13 ja määrab seega kindlaks menetluse, mida tuleb järgida parlamendile täiskogu istungil esitatava otsuse ettepaneku koostamisel.
- 231 Selles kontekstis võttis õiguskomisjon vastu teatise nr 11/2019 käitumisreeglite kohta, mis väljendavad praktikat, mida ta kavatab puutumatusse äravõtmise taotluste läbivaatamisel järgida (1. detsembri 2021. aasta kohtuotsus *Jalkh vs. parlament*, T-230/21, ei avaldata, EU:T:2021:848, punkt 44; vt analoogia alusel ka 12. veebruari 2020. aasta kohtuotsus *Bilde vs. parlament*, T-248/19, ei avaldata, EU:T:2020:46, punkt 24).
- 232 Teatise nr 11/2019 punktis 6 on sätestatud, et vastutav komisjon nimetab raportööri „igale puutumatusse äravõtmise taotlusele“. Teatise punkti 7 kohaselt peab iga fraktsioon määrama parlamendiliikme, kes tegutseb puutumatusse küsimustes alalise raportöörina ja täidab koordinaatori ülesandeid, „et tagada, et puutumatusse seotud küsimusi käsitleksid kogenud parlamendiliikmed“. Teatise punktis 8 on sätestatud, et raportööri roll vahetub fraktsioonide vahel võrdsetel alustel toimuva rotatsiooni korras, kuid raportöör ei või siiski kuuluda samasse fraktsiooni või olla valitud samas liikmesriigis kui parlamendiliige, kelle puutumatus on arutamisel.
- 233 Sellest tuleneb, et nagu kohtuistungil kinnitati, määrab iga parlamendifraktsioon oma liikmete hulgast, kes kuuluvad õiguskomisjoni, puutumatusse seotud asjade alalise raportööri. Kuna parlamendil on 2019.–2024. aasta ametiajaks seitse fraktsiooni, määrati seitse parlamendiliiget, et täita raportööri ülesandeid puutumatusse asjades. Õiguskomisjon määrab iga puutumatusse äravõtmise taotluse ühele nendest raportööridest vastavalt fraktsioonide vahel võrdsetel alustel kehtestatud rotatsioonisüsteemile, millest tehakse põhimõtteliselt erand üksnes juhul, kui asjaomase fraktsiooni raportöör end taandab, ning sellisel juhul antakse asi lahendamiseks järgmise fraktsiooni määratud raportöörile.
- 234 Käesolevas asjas tuleb kõigepealt märkida, et hagejad väidavad, et üheainsa raportööri nimetamine kolme puutumatusse äravõtmise taotluse läbivaatamiseks, mis väidetavalt eirab teatise nr 11/2019 punkte 6 ja 8, rikub harta artikli 41 lõikega 1 neile tagatud õigust sellele, et nende küsimusi käsitletaks erapooletult ja õiglaselt. Ilma et see mõjutaks raportööri erapooletuse küsimust, mida analüüsitakse väite teise osa raames, ei esita nad aga ühtegi tõendit, mis näitaks, kuidas teatise nr 11/2019 nende punktide väidetav eiramine kujutab endast selle õiguse rikkumist.

- 235 Edasi, mis puudutab teatise nr 11/2019 punkti 6 väidetavat eiramist, siis tuleb märkida, et igale puutumatus e aravõtmise taotlusele oli määratud raportöör, kes oli küll kõigis asjades sama. Selles punktis esitatud põhimõtet on seega järgitud.
- 236 Mis puudutab raportööri ametikoha võrdse rotatsiooni põhimõtet, mis on sätestatud teatise nr 11/2019 punktis 8, siis seda ei saa tõlgendada nii, et see takistaks üheainsa raportööri määramist mitme seotud puutumatus e juhtumi läbivaatamiseks, kui sarnaselt siinse asjaga käsitlevad puutumatus e aravõtmise taotlused parlamendiliikmeid, kelle suhtes on algatatud sama kriminaalmenetlus.
- 237 Lisaks, isegi kui mõnda, et teatise nr 11/2019 punkti 8 eirati, tuleb meenutada, et institutsiooni sisemenetlusi reguleerivate sätete hulgas tuleb eristada neid sätteid, mille rikkumisele ei saa füüsilised ja juriidilised isikud tugineda, kuna need puudutavad üksnes institutsioonisisest töökorraldust, mis ei saa mõjutada nende õiguslikku olukorda, nendest sätetest, mille rikkumisele saab vastupidi tugineda, kuna need loovad neile isikutele õigusi ja kujutavad nende jaoks endast õiguskindluse tegurit (vt 28. novembri 2019. aasta kohtuotsus *Portigon vs. Ühtne Kriisilahendusnõukogu*, T-365/16, EU:T:2019:824, punkt 135 ja seal viidatud kohtupraktika; vt selle kohta ka 7. mai 1991. aasta kohtuotsus *Nakajima vs. nõukogu*, C-69/89, EU:C:1991:186, punktid 49 ja 50, ning 17. jaanuari 2013. aasta kohtuotsus *Gollnisch vs. parlament*, T-346/11 ja T-347/11, EU:T:2013:23, punkt 132). Nimetatud punkt 8 ei anna aga nendele parlamendiliikmetele õigust ega näi kujutavat endast viimaste jaoks õiguskindluse tegurit. Nimelt on selle eesmärk korraldada parlamendi sisemist töökorraldust, tagades fraktsioonide võrdse kohtlemise parlamendis. Seega on tegemist puhtalt sisemise korraldusliku meetmega, mille rikkumine ei saa mõjutada vaidlustatud otsuste õiguspärasust.
- 238 Järelikult tuleb kolmanda väite esimene osa tagasi lükata.
- *Kolmanda väite teine osa, et raportöör ei olnud erapooletu*
- 239 Teises osas väidavad hagejad, et parlament rikkus olulist vorminõuet, määraes täiesti erapooliku raportööri. Raportöör on nimelt sama parlamendi fraktsiooni liige kui see, kuhu kuuluvad Hispaania erakonna VOX liikmed, kes valiti Hispaania Kuningriigist, s.o Euroopa Konservatiivide ja Reformistide fraktsiooni (ECR) liige. Erakond VOX algatas Ministerio fiscal (prokuratuur) ja Abogado del Estado (riigi esindaja) kõrval hagejate suhtes kriminaalmenetluse, mille alusel taotleti nende puutumatus e aravõtmist. See erakond tunneb hagejate suhtes erilist vaenu. Nad lisavad, et raportöör väljendas oma eelarvamust enne ja pärast vaidlustatud otsuste vastuvõtmist. Ta korraldas parlamendis kohtumise nimetatud Hispaania erakonnaga ja juhtis seda kohtumist, mille käigus esitati nende suhtes ilmselgelt vaenulikke sõnavõtte. Erapooletuse puudumist kinnitavad raportööri avaldused pärast vaidlustatud otsuste vastuvõtmist ja Hispaania erakonna VOX reaktsioonid. Hagejad tuginevad ka sõprussidemetele raportööri ja erakonna VOX liikmete vahel.
- 240 Hagejad täpsustasid kohtuistungil, et nad seavad peamiselt kahtluse alla raportööri subjektiivse erapooletuse, märkides samas, et esitatud tõendid näitavad vähemalt objektiivse erapooletuse kohustuse rikkumist.

- 241 Kõigepealt ei ole vaidlust selles, et esimeselt hagejalt puutumatus eest vastutav raportöör määrati fraktsioonide vahel kokku lepitud rotatsiooni alusel. Hagejad väidavad siiski, et see raportöör, kes vastutas ka teise ja kolmanda hageja puutumatus eest, oleks pidanud end taandama või ta oleks tulnud taandada, kuna ta ei olnud erapooletu.
- 242 Sellega seoses tuleb esiteks meenutada, et otsused, millega parlament lahendab puutumatus eest vastutavate fraktsioonide vahel kokku lepitud rotatsiooni alusel, on poliitilist laadi (vt eespool punkt 225).
- 243 Samuti tuleb märkida, et puutumatus eest vastutavate fraktsioonide vahel kokku lepitud rotatsiooni alusel, on poliitiline organ, mille koosseisu eesmärk on parlamendi kodukorra artikli 209 kohaselt kajastada parlamendis esinevat mitmekesisust, kusjuures kohtade jaotus on nii palju kui võimalik proportsionaalne fraktsioonide esindatusega parlamendis. Nagu on märgitud eespool punktis 231, määrab nimetatud komisjon raportööri fraktsioonidevahelise võrdse rotatsiooni süsteemi alusel. Sellest järeldub, et kui raportööri ülesanded on antud konkreetse fraktsiooni kuuluva parlamendiliikmele, tegutseb see parlamendiliige komisjoni raames, mille koosseis kajastab fraktsioonide tasakaalu parlamendis.
- 244 Selles kontekstis ei saa sellise parlamendiliikme erapooletust, kes osaleb selles uurimisetapis (nagu raportöör), põhimõtteliselt hinnata tema poliitilise ideoloogia alusel ega selle alusel, kui võrreldakse tema poliitilist ideoloogiat ja selle parlamendiliikme ideoloogiat, kelle kohta on esitatud puutumatus eest vastutavate fraktsioonide vahel kokku lepitud rotatsiooni alusel. Eelkõige ei mõjuta raportööri erapooletusele antavat hinnangut põhimõtteliselt raportööri kuulumine riigi tasandi erakonda või parlamendis moodustatud fraktsiooni, olenemata nende väärtustest ja ideedest, ning isegi kui eeldada, et need võivad paljastada *a priori* ebasoodsaid hoiakuid selle parlamendiliikme olukorra suhtes, kelle kohta puutumatus eest vastutavate fraktsioonide vahel kokku lepitud rotatsiooni alusel esitati. Sellega seoses on juba otsustatud, et erinevus raportööri ideoloogia ja puutumatus eest vastutavate fraktsioonide vahel ei mõjuta iseenesest vaidlustatud otsuse vastuvõtmise menetlust (1. detsembri 2021. aasta kohtuotsus *Jalkh vs. parlament*, T-230/21, ei avaldata, EU:T:2021:848, punkt 46).
- 245 Sellest järeldub, et käesolevas asjas ei mõjuta raportööri kuulumine Euroopa Konservatiivide ja Reformistide fraktsiooni põhimõtteliselt tema erapooletusele antavat hinnangut.
- 246 On tõsi, et sellesse fraktsiooni kuuluvad ka erakonna VOX liikmed, kes – nagu märkis Euroopa Kohtu asepresident 24. mai 2022. aasta kohtumääruses *Puigdemont i Casamajó jt vs. parlament ja Hispaania*, C-629/21 P(R), EU:C:2022:413, punkt 202) – on hagejate suhtes väga erilises olukorras, kuna ta on kõnealuse kriminaalmenetluse algataja. See eriline olukord puudutab siiski erakonna VOX liikmeid ega saa põhimõtteliselt laieneda kõigile Euroopa Konservatiivide ja Reformistide fraktsiooni liikmetele üksnes sel põhjusel, et neil on ühised poliitilised vaated, kuna nad kuuluvad samasse fraktsiooni.
- 247 Teiseks väidavad hagejad, et raportöör juhtis erakonna VOX koosolekut parlamendis, kus ta väidetavalt toetas hüüdlauseid „Puigdemont vangi“.
- 248 Kõigepealt tuleb tõdeda, et selle etteheite lühiülevaade on esitatud hagiavalduses ja seda toetab nimetatud lisades sisalduv tõend, nimelt link ühele videole. Järelikult tuleb eespool punktis 34 viidatud kohtupraktikat kohaldades lükata tagasi parlamendi esitatud asja läbivaatamist takistav asjaolu selles küsimuses.

- 249 Järgmiseks ei ole vaidlust selles, et raportöör korraldas oma parlamendiliikme ülesannete raames 6. märtsil 2019 parlamendis toimunud ürituse ja osales selles, mis seisnes erakonna VOX peasekretäri sõnavõttus teemal „Cataluña es España“ (Kataloonia on Hispaania). See peasekretär lõpetas oma kõne väljendiga „Viva España, viva Europa y Puigdemont a prisión“ (Elagu Hispaania, elagu Euroopa ja Puigdemont vangi).
- 250 Esiteks ei ole vaidlust selles, et nimetatud ürituse käigus ei võtnud raportöör sõna. Selle ürituse salvestusest nähtub nimelt, et kuigi raportöör oli koos kõnelejatega laua taga koos erakonna VOX peasekretäri ja veel kahe teise parlamendiliikmega, võttis sõna ainult selle erakonna peasekretär.
- 251 Teiseks võib sellise ürituse korraldamist pidada raportööri toetuse väljenduseks nimetatud erakonna kaitstavate ideede suhtes, mis ürituse teemat arvestades puudutavad eelkõige Kataloonia poliitilist olukorda ja tema vastuseisu hagejate poliitilistele ideedele. Kuigi on tõsi, et asjaolud, mida hagejatele kõnealuses kriminaalmenetluses ette heidetakse, puudutavad poliitilist olukorda Kataloonias, kuna need käsitlevad eespool punktis 2 nimetatud seaduste vastuvõtmist ja samas punktis viidatud iseseisvusreferendumi korraldamist, ei piisa erapooletuse põhimõtte rikkumise tõendamiseks eespool punktides 244 ja 246 esitatud põhjustel sellest, et parlamendiliige, kes on hagejate puutumatus äravõtmise asjade tulevane raportöör, avaldab oma seisukoha selles küsimuses. Olgu lisatud, et nagu on tõdetud eespool punktis 141, siis küsimused, kas hagejatele ette heidetavad asjaolud on tõendatud, kas need asjaolud õigustavad nende suhtes toimuvat kriminaalmenetlust või mitte ning kas need riigisisised õigusnormid, millega on kehtestatud rikkumised, mille alusel hagejate suhtes menetlust alustati, on asjasse puutuvad, erinevad küsimusest, mille eesmärk oli teha kindlaks, kas protokoll nr 7 artikli 9 alusel parlamentaarse puutumatus äravõtmise tingimused olid taotluse esitamise ajal täidetud. Viimati nimetatud küsimus on aga ainus, mida raportöör analüüsis.
- 252 Kolmandaks viitavad hagejad repliigis teatavatele asjaoludele, mis leidsid aset pärast vaidlustatud otsuseid, mis väidetavalt annavad tunnistust sellest, et raportöör ei olnud erapooletu.
- 253 Sellega seoses tuleb meenutada, et Üldkohtu kodukorra artikli 85 lõike 1 kohaselt esitatakse tõendid ja taotletakse tõendite kogumist menetlusdokumentide esimese vahetamise käigus. Üldkohtu kodukorra artikli 85 lõikes 2 on täpsustatud, et kohtuasja pooled võivad repliigis ja vasturepliigis esitada oma argumentide toetamiseks täiendavaid tõendeid või taotluse nende kogumiseks, tingimusel et nende hiline esitamine on õigustatud.
- 254 Osas, milles hagejad tuginevad raportööri intervjuule ühes Bulgaaria ajalehes, mis pärineb vaidlustatud otsuste vastuvõtmisele järgnevast päevast ehk hagiavalduse esitamisele eelnevast ajast, tuleb märkida, et see dokument esitati repliigis, ilma et hagejad oleksid selle hilist esitamist põhjendanud. Järelikult tuleb see tõend vastuvõetamatuse tõttu tagasi lükata, nagu parlament taotleb.
- 255 Pealegi ei saa erakonna VOX erinevad reaktsioonid, mis esitati pärast vaidlustatud otsuste vastuvõtmist ja hagiavalduse esitamist, eelkõige rahulolu väljendamine raportööri koostatud aruande suhtes, tõendada, et raportöör ei olnud erapooletu. Sama kehtib hagejate väidetud asjaolu kohta, et raportöörile määrati halduskaristus tema käitumise eest istungisaalis selliste asjaolude tõttu, mis ei ole käesoleva asjaga seotud.
- 256 Neljandaks ei väida hagejad, et raportööril oli huvide konflikt, mis parlamendi kodukorra I lisa artikli 3 lõike 1 kohaselt esineb siis, „kui parlamendiliikmel on isiklik huvi, mis võib ebasoovitavalt mõjutada parlamendiliikme ametiülesannete täitmist“. Üldisemalt ei viita hagejad

raportööri ühelegi isiklikule huvile, mis võiks mõjutada tema erapooletust tema ametiülesannete täitmisel. Samuti ei viita hagejad raportööri ühelegi avaldusele, millest nähtuks, et ta täitis oma ülesandeid isikliku eelarvamusega, mis on tema poliitilisest ideoloogiast lahutatav.

257 Järelikult tuleb kolmanda väite teine osa põhjendamatus tõttu tagasi lükata.

– *Kolmanda väite kolmas osa, et õiguskomisjoni esimees ei olnud erapooletu*

258 Hagejad väidavad, et õiguskomisjoni esimehel ei olnud mingit erapooletuse tagatist põhjustel, mida on mainitud märkustes, mille nad sellele komisjonile edastasid ja mis on lisatud hagiavaldusele. Nad täpsustavad eelkõige, et see esimees ja riigisisene erakond, kuhu ta kuulub, on näidanud nende suhtes üles meeletut vaenulikkust, rakendades strateegiat, mille eesmärk oli takistada neil parlamendis oma liikmekohale asumast.

259 Sellega seoses nähtub eespool punktides 33–37 esitatud arutluskäigust, et vastuvõetamatus tõttu tuleb tagasi lükata argumendid õiguskomisjoni esimehe erapooletuse puudumise kohta, mis on esitatud üksnes hagiavalduse lisades, ilma et neid oleks hagiavalduses sõnaselgelt mainitud. See on nii tema Hispaania kodakondsust puudutava argumendi puhul. See on nii ka teatud argumentide puhul, mis puudutavad tema väidetavat käitumist, nagu väidab parlament.

260 Seevastu tuleb tagasi lükata parlamendi esitatud asja läbivaatamist takistav asjaolu osas, milles see on suunatud hagiavalduse punktis 145 mainitud argumendi vastu, et õiguskomisjoni esimees on väidetavalt vaenulik, kuna rakendati strateegiat takistada hagejatel asumast oma liikmekohale parlamendis.

261 See argument tuleb siiski tagasi lükata. Nimelt nähtub toimiku materjalidest, et väidetavad algatused, mille eesmärk oli takistada hagejatel oma parlamendi liikmekohale asumast, ei pärine mitte õiguskomisjoni esimehelt, vaid riigisiselt erakonnalt, kuhu ta kuulub ja mis ei ole see, kes algatas asjaomasel kriminaalmenetluses *actio popularis*'e. Eespool punktist 244 nähtub aga, et õiguskomisjoni esimehe erapooletust ei saa põhimõtteliselt hinnata tema poliitilise ideoloogia alusel, eelkõige lähtuvalt tema kuulumisest riigisisesse erakonda.

262 Järelikult tuleb kolmanda väite kolmas osa tagasi lükata. Kuna raportööri ja õiguskomisjoni esimehe suhtes esitatud erapoolikuse väited lükati tagasi, ei ole vaja hinnata neljandat väiteosa, mis puudutab asjaolu, et selle komisjoni töö konfidentsiaalsus takistas tõendite kogumist nende väidetava erapoolikuse mõju kohta vaidlustatud otsustele.

263 Kõigest eeltoodust tuleneb, et hagi tuleb jätta rahuldamata, ilma et oleks vaja võtta hagejate taotletud menetlust korraldavaid meetmeid ja teha menetlustoiminguid.

Menetluse suulise osa uuendamise taotlus

264 Hageja esitas 21. märtsil 2023 Üldkohtu kantseleisse esitatud dokumendiga Üldkohtu kodukorra artikli 113 lõike 2 punkti c alusel menetluse suulise osa uuendamise taotluse.

265 Üldkohtu kodukorra artikli 113 lõike 2 punkti c kohaselt võib Üldkohus uuendada määrusega menetluse suulise osa, kui kohtuasja pool seda taotleb, tuginedes faktilistele asjaoludele, millel on otsustav tähtsus Üldkohtu lahendile ja mida ta ei saanud enne menetluse suulise osa lõpetamist esitada.

- 266 Hagejad viitavad pärast menetluse suulise osa lõpetamist aset leidnud asjaoludele, millel on nende arvates otsustav tähtsus esiteks nende põhjendatud huvile ja teiseks vaidlustatud otsuste sisulisele põhjendatusele.
- 267 Täpsemalt viitavad hagejad esiteks sellele, et 12. jaanuaril 2023 jõustus 22. detsembri 2022. aasta konstitutsiooniline seadus 14/2022 (*Ley Orgánica 14/2022*; *BOE* nr 307, 23.12.2022, lk 1), millega muudeti karistusseadustikku, kaotades mässule õhutamise süüteo, millega seoses nende suhtes menetlus algatati, ning muutes avalike vahendite kuritahtliku omastamise süütegu, mida esimesele ja teisele hagejale ette heideti. Teiseks tuginevad nad 12. jaanuari 2023. aasta kohtumäärusele, millega Tribunal Supremo (kõrgeim kohus) kriminaalkolleegiumi eeluurimiskohtunik tühistas eelkõige nende suhtes 14. oktoobril ja 4. novembril 2019 tehtud Euroopa vahistamismäärused. Kolmandaks tuginevad hagejad Corte d'appello di Cagliari, sezione distaccata di Sassari (Cagliari apellatsioonikohus, Sassari kohtumaja, Itaalia) 9. märtsi 2023. aasta kohtumäärusele, millega see kohus tuvastas, et esimese hageja suhtes on Euroopa vahistamismäärus tühistatud, ja otsustas seetõttu selle vahistamismääruse täitmise menetluse lõpetada. Neljandaks tuginevad hagejad 29. novembri 2022. aasta kohtuotsusele, millega Tribunal Constitucional (konstitutsioonikohus) jättis rahuldamata esimese ja teise hageja kaebuse põhiõiguste kaitseks (*recurso de amparo*), mille nad olid esitanud Tribunal Supremo (kõrgeim kohus) kriminaalkolleegiumi eeluurimiskohtuniku 10. jaanuari 2020. aasta määruse peale, milles taotleti parlamendilt nende puutumatus eäravõtmist.
- 268 Esimesena, mis puudutab nende põhjendatud huvi säilimist, siis väidavad hagejad, et vaidlustatud otsused ei saa enam tekitada õiguslikke tagajärgi, kuna esiteks on nende eesmärk üksnes võimaldada selliste Euroopa vahistamismääruste täitmist, mis on kehtetuks tunnistatud, ja teiseks võetakse vaidlustatud otsustega neilt puutumatus kriminaalmenetluses, mis puudutab oletatavat mässule õhutamist, mida karistusseadustikus enam ei ole, ja oletatavat avalike vahendite kuritahtlikku omastamist, mida selles seadustikus oluliselt muudeti. Hagejad väidavad siiski, et vaidlustatud otsuste tagajärgi arvestades säilib neil vähemalt kahju hüvitamise seisukohast põhjendatud huvi. Nad väidavad sellega seoses, et tühistamisotsus võib olla üks kahju hüvitamise vorme. Nad viitavad ka riskile, et vaidlustatud otsustes esinenud rikkumised võivad korduda, kuna Tribunal Supremo (kõrgeim kohus) kriminaalkolleegiumi eeluurimiskohtunik kavatseb teha uusi Euroopa vahistamismäärusi.
- 269 Sellega seoses tõdeb Üldkohus, et hagejad taotleavad menetluse suulise osa uuendamist, et võimaldada võistlevat arutelu nende põhjendatud huvi kadumise küsimuses, väites samas, et see huvi jääb püsima vaatamata vaidlustatud otsuste väidetavale kehtetusele. Lisaks ei ole parlament ega Hispaania Kuningriik esitanud Üldkohtule taotlust tuvastada, et otsuse tegemise vajadus on ära langenud, kuigi sellise taotluse võib esitada menetluse mis tahes hetkel (25. oktoobri 2019. aasta kohtumäärus *Le Pen vs. parlament*, T-211/19, ei avaldata, EU:T:2019:776, punkt 14). Selles kontekstis ja käesoleva kohtuasja asjaolusid arvestades leiab Üldkohus, et hagejate esitatud asjaoludel, mis puudutavad nende põhjendatud huvi küsimust, on otsustav tähtsus Üldkohtu lahendile tema kodukorra artikli 113 lõike 2 punkti c tähenduses.
- 270 Teisena tuleb märkida, et ka uutel asjaoludel, millele hagejad tuginevad, ei ole hagi sisule otsustavat tähtsust.
- 271 Kuna nimelt liidu akti õiguspärasust tuleb analüüsida selle õigusakti vastuvõtmise ajal olemas olnud faktiliste ja õiguslike asjaolude alusel (vt 18. juuli 2013. aasta kohtuotsus *Schindler Holding jt vs. komisjon*, C-501/11 P, EU:C:2013:522, punkt 31 ja seal viidatud kohtupraktika, ning 3. septembri 2015. aasta kohtuotsus *Inuit Tapiriit Kanatami jt vs. komisjon*, C-398/13 P,

EU:C:2015:535, punkt 22 ja seal viidatud kohtupraktika) ning kuna parlamendi ülesanne ei ole puutumatus äravõtmise taotluse üle otsustamisel hinnata etteheidetavat rikkumist ette nägevate riigisiseste õigusnormide asjakohasust (vt eespool punkt 180), ei mõjuta karistusseadustiku muutmine pärast vaidlustatud otsuste vastuvõtmist nende õiguspärasuse kontrolli. Sama kehtib ühelt poolt Tribunal Supremo (kõrgeim kohus) eeluurimiskohtuniku 12. jaanuari 2023. aasta kohtumääruse kohta, mille jõustumist ei ole pealegi tuvastatud, kuna selle eesmärk on teha järeldused kõnealuse karistusseadustiku muutmise kohta, ja teiselt poolt Corte d'appello di Cagliari, sezione distaccata di Sassari (Cagliari apellatsioonikohus, Sassari kohtumaja, Itaalia) 9. märtsi 2023. aasta kohtumääruse kohta, milles see kohus tegi ise järeldused asjaolust, et esimest hagejat puudutav Euroopa vahistamismäärus oli eespool viidatud 12. jaanuari 2023. aasta kohtumäärusega kehtetuks tunnistatud.

- 272 Mis puudutab Tribunal Constitucionali (konstitutsioonikohus) 29. novembri 2022. aasta kohtuotsust, siis väidavad hagejad sisuliselt, et see toetab argumente, mille nad olid juba esitanud teise väite põhjendamiseks seoses 19. detsembri 2018. aasta kohtuotsusega Berlusconi ja Fininvest (C-219/17, EU:C:2018:1023). Järelikult ei saa seda Tribunal Constitucionali (konstitutsioonikohus) otsust pidada selliseks, millel on otsustav tähtsus Üldkohtu lahendile. Igal juhul ei saa asjaolu, et Tribunal Constitucional (konstitutsioonikohus) märkis selles kohtuotsuses, et Üldkohtu ülesanne on käesoleva hagi raames otsustada vaidlustatud otsuste õiguspärasuse üle, ümber lükata eespool punktis 88 esitatud järeldust, mille kohaselt ei olnud parlament kohustatud hindama, kas liidu õigusega on kooskõlas Hispaania kohtupraktika, mis käsitleb asutust, kes on pädev taotlema Hispaania Kuningriigist valitud Euroopa Parlamendi liikmelt puutumatus äravõtmist.
- 273 Järelikult tuleb hagejate taotlus menetluse suulise osa uuendamiseks rahuldamata jätta.

Kohtukulud

- 274 Vastavalt kodukorra artikli 134 lõikele 1 on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kuna hagejad on kohtuvaidluse kaotanud, tuleb vastavalt parlamendi nõudele jätta hagejate kohtukulud nende endi kanda ja mõista neilt välja parlamendi kohtukulud käesolevas kohtuasjas ning kohtuasjades T-272/21 R ja T-272/21 R II.
- 275 Kodukorra artikli 138 lõike 1 alusel kannab Hispaania Kuningriik ise oma kohtukulud, sealhulgas tema kohtukulud kohtuasjas T-272/21 R II.

Esitatud põhjendustest lähtudes

ÜLDKOHUS (kuues koda laiendatud koosseisus)

otsustab:

- 1. Jätta hagi rahuldamata.**
- 2. Jätta Carles Puigdemont i Casamajó, Antoni Comín i Oliverese ja Clara Ponsatí i Obiolsi kohtukulud nende endi kanda ning mõista neilt välja Euroopa Parlamendi kohtukulud, sealhulgas kohtuasjades T-272/21 R ja T-272/21 R II.**
- 3. Jätta Hispaania Kuningriigi kohtukulud tema enda kanda, sealhulgas tema kohtukulud kohtuasjas T-272/21 R II.**

Marcoulli

Frimodt Nielsen

Kanninen

Szwarcz

Norkus

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 5. juulil 2023 Luxembourgis.

Allkirjad

Sisukord

Vaidluse taust	2
Poolte nõuded	4
Õiguslik käsitlus	4
Lisadele viitamise vastuvõetavus	5
Sisulised küsimused	6
Õiguslik raamistik	6
– Liidu õigus	6
– Hispaania õigus	8
Esimene väide, et vaidlustatud otsused ei ole piisavalt põhistatud	9
Teine väide, et riigisisel ametiasutusel, kes väljastas hagejate puutumatus e aravõtmise taotlused ja edastas need parlamendile, puudub pädevus	12
Viies väide, et on rikutud õiguskindluse ja lojaalse koostöö põhimõtteid, õigust tõhusale kohtulikule kaitsele ja kaitseõigusi, kuna vaidlustatud otsused ei ole selged	15
– Esimene etteheide, et vaidlustatud otsused ei ole selged menetluste osas, mille eesmärk on puutumatus e aravõtmine	16
– Teine etteheide, et vaidlustatud otsused ei ole selged nende meetmete laadi osas, mida võidakse võtta Euroopa vahistamismääruste täitmise raames	17
Kuuks väide osas, mille kohaselt on rikutud ELTL artiklit 343, protokoll nr 7 artiklit 9 ja parlamendi kodukorra artikli 5 lõiget 2 ning hagejate teatavaid põhiõigusi	19
– ELTL artikli 343, protokoll nr 7 artikli 9 ja parlamendi kodukorra artikli 5 lõike 2 sätete väidetav rikkumine	20
– Hagejate põhiõiguste õigusvastane riive	22
Kuuks väide osas, milles see tugineb faktivigadele ja õigusnormi rikkumistele, mille parlament tegi, kui ta hindas <i>fumus persecutionis</i> 't, ja seitsmes väide, et parlament on rikkunud hea halduse ja võrdse kohtlemise põhimõtteid ning teinud <i>fumus persecutionis</i> 'e hindamisel ilmseid vigu	23
– Väidetavad õigusnormi rikkumised ja faktivead, mille parlament tegi <i>fumus persecutionis</i> 'e analüüsimisel	23
– Hea halduse ja võrdse kohtlemise põhimõtete väidetav rikkumine	25
– <i>Fumus persecutionis</i> 'e hindamisel väidetavalt tehtud ilmsed vead	27

Kaheksas väide, et on rikutud hea halduse ja võrdse kohtlemise põhimõtteid, kuna parlament keeldus kohaldamast parlamendi kodukorra artikli 9 lõiget 7	30
Neljas väide, mis sisuliselt käsitleb seda, et on rikutud õigust olla ära kuulatud	30
– Esimene väiteosa, mille kohaselt ei olnud hagejatel võimalik tutvuda kolme dokumendiga	31
– Teine väiteosa, mille kohaselt on hagejate kuulamisel rikutud õigust olla ära kuulatud	32
Kolmas väide, et on rikutud erapooletuse põhimõtet	33
– Kolmanda väite esimene osa, et kolmele juhtumile määrati vaid üks raportöör	35
– Kolmanda väite teine osa, et raportöör ei olnud erapooletu	36
– Kolmanda väite kolmas osa, et õiguskomisjoni esimees ei olnud erapooletu	39
Menetluse suulise osa uuendamise taotlus	39
Kohtukulud	41